

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Jaana Myllymaa

PALKKAA VAI OSINKOA VEROSEURAAMUSTEN NÄKÖKULMASTA
CASE YRITYS OY

Liiketalouden koulutusohjelma
Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto

2008

PALKKAA VAI OSINKOA VEROSEURAAMUSTEN NÄKÖKULMASTA CASE YRITYS OY

Myllymaa, Jaana
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Liiketalous Rauma
Liiketalouden koulutusohjelma
Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto
Syyskuu 2008
Kulmala, Eila
UDK: 336.2
Sivumäärä: 59 + 3

Avainsanat: palkka, osinko, verotus, verosuunnittelu

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia omistajayrittäjän varojen nostamisen vaikutuksia yrittäjän ja yrityksen verotukseen case yrityksessä, joka on Pk-sektorin metallialan yritys. Tavoitteena oli myös kehittää laskentamalli, jonka avulla palkan ja osingon määriä pystyisi suunnittelemaan ja joka laskisi eri tilanteissa muodostuvat verot mahdollisimman tarkasti.

Opinnäytetyön teoriaosassa selvitettiin ensin yleisellä tasolla sekä varojen jakamista osakeyhtiöstä että verosuunnittelua, jonka jälkeen keskityttiin varojen jakamiseen osinkona ja palkkaan. Teoriassa käytiin läpi sekä vuoden 2004 verouudistuksen että vuonna 2006 uudistetun osakeyhtiölain tuomia muutoksia ja niiden vaikutuksia yrittäjien varojen nostamisen veroseuraamuksiin.

Tutkimuksen lähtökohtana oli kysymys: Miten tyydyttää yrittäjän henkilökohtainen rahan tarve omasta yrityksestä mahdollisimman edullisin veroseuraamuksin. Tutkimuksessa vertaillaan palkan ja osingon edullisuutta yrittäjän ja yrityksen näkökulmasta. Teorian ja tutkimuksen pohjalta laadittiin Excel – laskupohja, jonka avulla voi tutkia palkan ja osingon välisen suhteen vaikutusta verotukseen. Ohjelman laadittiin niin, että sitä voi soveltaa erikokoisissa yrityksissä. Omistajayrittäjien määrällä tai yrityksen koolla ei ole merkitystä ohjelman perustoimintoihin.

Tutkimus suoritettiin käymällä läpi Case – yrityksen lukuja ja kokeilemalla eri vaihtoehtoja laskelmille teoriaosan pohjalta. Tutkimuksen Case – yritykselle löytyi optimitilanne, jossa omistajayrittäjien rahantarve tyydytettiin niin, että sen vaikutukset verotukseen ja yrityksen nettovarallisuuteen olivat kohtuulliset. Salassapitovelvollisuuden vuoksi työssä ei käsitelty tutkimuksen kohteena olevaan yritykseen liittyviä lukuja. Tutkimustuloksia läpikäydessä käytettiin kuvitteellisen yrityksen lukuja havainnollistamaan laadittua ohjelmaa.

SALARY OR DIVIDENT FROM THE ASPECT OF TAX CONCEQUENCES CASE COMPANY LTD

Myllymaa, Jaana
Satakunta University of Applied Sciences
School of business Rauma
Degree Programme in Business
Accounting
September 2008
Kulmala, Eila
UDK: 336.2
Number of pages: 59 + 3

Key words: salary, dividend, taxation, tax planning

ABSTRACT

This Bachelors Thesis was conducted as a case study for a small and medium sized enterprise that is in the metal industry. The purpose of this thesis was to study the impact of drawing out the assets on the entrepreneurs and the enterprises taxation in the case company. The aim of the study was to create a calculation schema that not only enables to plan ahead the amount of the salary and the dividend but also would calculate the taxes as accurate as possible in different situations.

The theoretical part of this thesis defines first the ways of dividing the assets from the limited company and the tax planning on a general level then focusing on the dividing of the assets as dividend and into the salary. The theoretical part includes the changes due to the reforming of taxation in the year 2004 as well as the renewal of the 2006 Companies Act and their influences on the entrepreneur's tax consequences when drawing out assets.

The study was based on the question: How to satisfy the entrepreneur's personal need for money from their own company with the most beneficial tax consequence. In the study the profitableness of the salary and dividend were compared from the entrepreneur's and enterprises point of view. Based on the theory and the study an Excel calculation program was created which enables to examine the salaries and dividends relationship to each other and their effect on the taxation. The amount of the owner- entrepreneurs or the size of the enterprise does not have any effect on the programs basic functions.

The research was conducted by going through the case companies numbers and experimenting different alternatives for the calculations based on the theory. An optimum result was found where the owner- entrepreneurs need of money was satisfied in a way that its influence on the taxation and on the enterprises net wealth were reasonable. None of the case company's numbers were used in the research because of the obligation to observe secrecy. When examining the research results imaginary company numbers were used to illustrate the prepared program.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	VAROJEN JAKOTAVAT OSAKEYHTIÖSSÄ.....	7
2.1	Osinko	8
2.2	Varojen jakaminen vapaan oman pääoman rahastosta.....	8
2.3	Osakepääoman alentaminen.....	9
2.4	Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen.....	9
2.5	Yhtiön varojen lainaaminen	10
2.6	Yhtiön purkaminen.....	11
3	VEROSUUNNITTELU	11
3.1	Verosuunnittelun riskit.....	12
3.2	Passiivinen ja aktiivinen suunnittelu.....	13
3.3	Verosuunnittelu ja veronkierto.....	13
4	VAROJEN JAKAMINEN OSINKONA	14
4.1	Osakeyhtiölain määräykset	14
4.2	Laiton varojen jako	15
4.3	Maksukyvyn säilyttäminen	15
4.4	Jako perustuu tilinpäätökseen ja tilikauden jälkeisiin tapahtumiin.....	16
4.5	Osingon verotus	16
4.5.1	Osakkaana yksityishenkilö.....	17
4.5.2	Osingon verovuosi	18
4.5.3	Pääomatulo-osinko.....	18
4.5.4	Ansiotulo-osinko	20
4.6	Nettovarallisuus.....	21
4.6.1	Nettovarallisuuden laskeminen	22
5	PALKKA	24
5.1	Palkkaa vai osinkoa?.....	25
5.2	Ennakonperintä	26
5.3	Luontoisedut.....	29
5.4	Tapaturmavakuutus	30
5.5	Sosiaaliturvamaksu	31
5.6	Vuosilomapalkka ja – korvaus	32

5.7	Peitelty osingonjako	32
5.7.1	Palkanmaksuun liittyvät ongelmat	33
5.7.2	Kustannukset ja verotuksen kohdistaminen	34
6	TUTKIMUKSEN TAVOITTEET JA VIITEKEHYS	35
6.1	Tutkimuksen tavoitteet ja tarkoitus	35
6.2	Käsitteellinen viitekehys	36
7	TUTKIMUKSEN SUORITTAMINEN	36
7.1	Kohdeyrityksen esittely	36
7.2	Tutkimusstrategia ja tutkimusote	37
7.3	Tutkimusmenetelmän valinta	38
7.4	Tutkimuksen luotettavuuden arviointi	39
8	TUTKIMUKSEN TULOKSET	39
8.1	Ohjelman esittely	40
8.1.1	Kaksi tasavertaista osakkeenomistajaa	40
8.1.2	Viisi osakkeenomistajaa	52
8.1.3	Nettovarallisuusvaikutukset	55
8.2	Ohjelman sopivuus Case-Yritykselle	55

LÄHTEET

LIITTEET

1 JOHDANTO

Miten tyydyttää omistajayrittäjän henkilökohtainen rahan tarve mahdollisimman edullisin veroseuraamuksin? Monelle yrittäjälle päänvaivaa luovat varojen nostamisen veroseuraamukset vuoden 2004 verouudistuksen ja vuoden 2006 uuden osakeyhtiölain jälkeen. Osingon ja palkan edullisuutta tulisi verrata sekä yrittäjän että yrityksen näkökulmista.

Opinnäytetyön teoriaosassa käyn ensin läpi kaikki osakeyhtiölain mukaiset varojenjakotavat osakeyhtiössä. Voitonjakoa seuraa kappale verosuunnittelusta eli sen tavoitteista ja riskeistä hyvin yleisellä tasolla. En käsittele enempää muita varojenjakotapoja kuin osingonjaon, sillä muut vaihtoehdot eivät ole oleellisia tutkittavan yrityksen kannalta. Osingonjaon jälkeen seuraa kappale palkasta ja siihen rinnastettavista etuuksista. Palkka – kappaleessa olen käynyt läpi myös peitellyn osingonjaon sekä vertaillut palkan ja osingon edullisuutta.

Empiriaosassa keskityin case yritykseen. Yrityksellä ei ollut ennen projektini alkua käytössään voitonjaon suunnittelusysteemiä, joka huomioisi edullisuuden myös yrityksen kannalta. Nykyinen omistajayrittäjien osingonjaon verosuunnittelussa käytettävä laskupohja ei myöskään ole tarkka vaan suuntaa-antava. Projektini tarkoitus oli luoda kokonaan uusi ohjelma varojen nostamisen verosuunnittelulle. Empiriassa esittämäni luvut eivät ole oikeita yritykseen liittyviä lukuja, vaan niiden avulla olen havainnollistanut luomani ohjelman toimivuutta eri tilanteissa.

Tutkimusosan työstäni olen toteuttanut kartoittamalla eri vaihtoehtoja ohjelman toteuttamiseen. Omistajayrittäjät eivät asettaneet muita vaatimuksia toteutukselle kuin, että sen tulee olla helppokäyttöinen ja mahdollisimman tarkka Excel – pohjainen ohjelma. Tutkimukseni ei sisällä haastatteluja tai kyselyitä, vaan se muodostuu kokonaan omista laskelmistani.

2 VAROJEN JAKOTAVAT OSAKEYHTIÖSSÄ

2006 voimaan tullut uusi osakeyhtiölaki on uudistettu entistä joustavammaksi. Siinä on vähennetty pakottavaa sääntelyä ja yrityksille on annettu mahdollisuus sopia entistä useammista asioista. Vanhat periaatteet kuten osakkeiden yhdenvertaisuus, enemmistöperiaate ja osakkeen vapaa luovutettavuus ovat kuitenkin säilyneet ennallaan. Lain pakottavilla säännöksillä ja muotovaatimuksilla suojataan niin vähemmistöosakkaita kuin velkojia jo ennakolta.

Osakeyhtiön sidottua pääomaa ovat osakepääoma sekä kirjanpitolaista ja kansainvälisistä tilinpäätösstandardeista (IFRS) johtuvat varojen arvostamiseen liittyvät rahastot kuten arvonkorotusraho, käyvän arvon rahasto ja uudelleen arvostusraho. Myös vanhan OYL:n mukaiset vararahastot ja ylikurssirahasto ovat sidottua omaa pääomaa. Kaikki muut rahastot ja voittovarot ovat yhtiön vapaata omaa pääomaa. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto on uuden lain synnyttämä rahasto ja siihen merkitään osakkeiden merkintähinnasta se osa, jota ei kirjata osakepääomaan ja kaikki muut pääomaehtoiset sijoitukset, joita ei merkitä muuhun rahastoon sekä mahdollinen osakepääoman alentaminen, jos sillä ei kateta tappiota.

OYL:ssa tarkoitettuna varojen jakamisena ei pidetä pelkästään toimia, joilla, muuten kuin liiketoiminnallisin perustein, luovutetaan yhtiön omaisuutta vaan varojenjako koskevien rajoitusten alaisiksi kuuluvat myös sellaiset toimet, joilla siirretään varallisuusarvoja osakkeenomistajille niin, että se epäsuorasti vähentää yhtiön varallisuusarvoja. (Kotiranta, Raunio, Romppainen & Ukkola 2007, 7-8)

Osakeyhtiön tarkoituksena on voiton tuottaminen osakkeenomistajille. Osakeyhtiön varojenjaketavoista säädetään OYL 13 luvussa. Laissa erotellaan seuraavat varojenjaketavat:

1. osinko
2. vapaan oman pääoman rahaston jakaminen
3. osakepääoman alentaminen

4. omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen
5. yhtiön purkaminen ja rekisteristä poistaminen

(Kotiranta ym. 2007, 8-9; Siikarla 2007, 21)

2.1 Osinko

Osingolla tarkoitetaan tilikauden ja edellisten tilikausien voiton jakamista. Osinko on tuottoa osakkeelle eli oman pääoman ehtoïselle sijoitukselle osakeyhtiöön. (Aaltonen, Kukkonen ja Verohallinto 2007)

Jos yrityksen tilikausi on kalenterivuosi, niin tällöin varsinainen yhtiökokous, jossa tilinpäätös vahvistetaan, on pidettävä viimeistään kesäkuun loppuun mennessä. Mikäli yhtiö on tuottanut päättyneellä tilikaudella voittoa, eikä aikaisemmilta vuosilta ole vahvistettua tappiota, tuo voitto, josta tulee ensin vähentää siitä maksettavat verot, on vapaata omaa pääomaa. Tämä vapaa oma pääoma voidaan jakaa osakkeenomistajille osinkoina. Osingonjakokelpoiseksi voitoksi jää siis voitto verojen jälkeen eli 74 prosenttia voitosta. (Siikarla 2006, 237)

Osinkoa käsitellään lisää neljännessä luvussa.

2.2 Varojen jakaminen vapaan oman pääoman rahastosta

Osinko ja vapaan oman pääoman jakaminen on rinnastettu OYL 13:1.1 ensimmäisessä kohdassa. Jakaessaan varoja vapaan oman pääoman rahastosta yhtiö ei jaa voittovaroja, vaan muuta vapaata omaa pääomaa. Jakopäätöksestä tulee aina ilmetä jaetaanko varoja osinkona, vapaan oman pääoman rahastosta vai molemmista. Jos yhtiön maksukyky sen sallii, yhtiö saa jakaa vapaan pääoman, josta on vähennetty yhtiöjärjestyksen mukaan jakamatta jätettävät varat. (Siikarla 2007, 21)

2.3 Osakepääoman alentaminen

Osakepääoman alentamisesta säädetään OYL 14 luvussa. Osakepääoman alentaminen edellyttää velkojien suojaamennettelyä ja velkojalla on oikeus vastustaa osakepääoman alentamista paitsi jos alentamismäärä käytetään tappion kattamiseen. OYL:n mukaan alentamismäärä voidaan käyttää jakamalla se osakkaille, siirtämällä se vapaan oman pääoman rahastoon tai sellaisen tappion kattamiseen, johon vapaa oma pääoma ei riitä. Varojen jako osakkaille on taloudelliselta luonteeltaan verrattavissa vapaan oman pääoman rahaston jakamiseen eli kysymys on oman pääoman palauttamisesta ja sitä verotetaan luovutusvoittoa koskevien periaatteiden mukaisesti. (Siikarla 2007, 23–24).

Osakepääomaa ei saa koskaan alentaa osakeyhtiölain määräämää vähimmäisosakepääomaa pienemmäksi. Osakepääoman alentamispäätöksessä on mainittava alentamismäärä tai sen enimmäismäärä ja mihin tarkoitukseen alentamismäärä käytetään. Alentaminen edellyttää aina tarkkaa määräysten noudattamista, ja ellei yhtiö ilmoita kuukauden kuluessa alentamispäätöstä rekisteröitäväksi ja kuulutettavaksi päätös raukeaa. Hakemus tehdään rekisteriviranomaiselle, joka antaa yhtiön listaamille tunnetuille velkojille kuulutuksen. Jos osakepääomaa on alennettu tappion kattamiseksi, yhtiön vapaata omaa pääomaa ei voida jakaa osakkeenomistajille alentamisen rekisteröimistä seuraavien kolmen vuoden aikana ilman velkojien kuulemista. (Kotiranta ym. 2007, 14–16)

2.4 Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen

Omien osakkeiden hankkimista ja lunastamista säädelään OYL 15 luvussa. Kun yhtiö tarjoutuu ostamaan omia osakkeitaan vapaaehtoisesti, sitä kutsutaan hankkimiseksi. Lunastamisella taas tarkoitetaan osakkeiden ottamista yhtiölle pakolla joko vastikkeellisesti tai vastikkeetta. Yksityinen osakeyhtiö ei saa hankkia tai lunastaa kaikkia omia osakkeitaan. Osakkeet, jotka on hankittu, lunastettu tai muuten tulleet yhtiölle, voidaan pitää yhtiöllä, mitätöidä tai luovuttaa edelleen. Osakkaat ovat aina yhdenvertaisia, ja näin ollen osakkeita on hankittava jokaiselta osakkaalta heidän omistamiensa osakkeiden suhteessa, ellei suunnattuun hankki-

miseen ole painavaa taloudellista syytä. Jos hankkimisen yhteydessä yhtiön osakepääoma alenee, on velkojainsuojamenettelyä noudatettava. (Kotiranta ym. 2007, 16)

Verolainsäädäntö ei sisällä omien osakkeiden hankkimista koskevia erityissääntöjä. OYL:n mukaan yhtiö voi hankkia omia osakkeitaan vapaan oman pääoman puitteissa. Osakeyhtiö voi nykyään pitää hallussaan omia osakkeitaan rajatoman ajan. Mikäli omat osakkeet myydään, oikeuskäytännössä on katsottu, että omien osakkeiden myyntivoitto on liikeomaisuuden luovutuksesta saatua veronalaista elinkeinotuloa. Verohallituksen käsityksen mukaan omien osakkeiden luovutusta ei voida pitää käyttöomaisuusosakkeiden luovutuksena, koska elinkeinoverolain 12 §:n mukaan käyttöomaisuutta ovat elinkeinossa pysyvään käyttöön tarkoitetut hyödykkeet. Verolainsäädäntöä on kuitenkin ehdotettu muutettavaksi niin, että omien osakkeiden luovutusvoitot olisivat verovapaita ja tappiot vähennyskelpottomia samoin edellytyksin kuin muidenkin yhtiöiden osakkeet. (Siikarla 2007, 35)

2.5 Yhtiön varojen lainaaminen

Uuden OYL:n mukaan varojen lainaamista osakkeenomistajille tai yhtiön omaisuuden käyttämistä osakkeenomistajien velkojen vakuutena ei ole kielletty vanhan lain tapaan. Yhtiön lähipiiriin kuuluu se, joka pystyy käyttämään määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa yhtiön taloutta tai liiketoimintaa koskevissa päätöksissä. Lähipiirilainoja ja –vakuuksia tarkastellaan yleisten yhtiöoikeudellisten periaatteiden valossa, joita ovat voiton tuottamisen tarkoitus, osakkeiden yhdenvertaisuus ja varojen jakoa koskevat säännökset. Jos jokin vahinko tapahtuu yhtiön lähipiiriin kuuluvan eduksi tehdyllä toimella, vahinko katsotaan aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menetelleensä huolellisesti. Lähipiirilainat ja –vakuudet on yksilöitävä toimintakertomuksessa. (Kotiranta ym. 2007, 18–19)

2.6 Yhtiön purkaminen

Yhtiön varallisuus voidaan jakaa osakkeenomistajille myös purkamalla yhtiö vapaaehtoisesti. Yhtiökokous päättää yhtiön asettamisesta selvitystilaan. Päätös edellyttää vähintään kahden kolmasosan hyväksyntää annetusta äänistä. Selvitysmenettelyssä selvitetään yhtiön varallisuusasema, muutetaan tarpeellinen omaisuusmäärä rahaksi, maksetaan velat ja ylijäämä osakkeenomistajille tai muille sen mukaan miten yhtiöjärjestyksessä määrätään. (Kotiranta ym. 2007, 19)

Purku aiheuttaa yleensä veroseuraamuksia purettavassa yhtiössä ja lähes aina myös purettavan yhtiön osakkeenomistajille. Purussa kaikki liiketoiminta arvostetaan käypään arvoon ja verotettavaksi tuloksi muodostuu yhtiön eri omaisuuslajien käyvän arvon ja mahdollisen jäännösarvon erotus. Verotettavasta tuloksesta yhtiö maksaa veroa 26 %. Heti kun yhtiö on päätetty asettaa vapaaehtoiseen selvitystilaan, valittu selvitysmies voi jakaa osakkeenomistajille niin sanottuna jako-osanennakkona huomattavan osan purettavan yhtiön osakkeista. Kun purettavan yhtiön henkilöosakas saa jako-osuutta puretusta yhtiöstä, on kyseessä hänen osakkeittensa vaihto yhtiöstä tulevaan omaisuuteen. Tähän vaihtoon sovelletaan normeja luovutusvoittoverosäännöksiä. Mikäli osakas on omistanut osakkeensa yli 10 vuotta, hän maksaa jako-osastaan veroa 16,8 %. Mikäli osakkeet on omistettu alle 10 vuotta, hän maksaa veroa 22,4 %. (Siikarla 2007, 196–199)

3 VEROSUUNNITTELU

Verosuunnittelulla pyritään selvittämään ne veroseuraamukset, joita kustakin päätösvaihtoehdosta aiheutuu. Samalla pyritään huolehtimaan siitä, että verorasitus jäisi mahdollisimman pieneksi. Päätöksiä ei voida kuitenkaan tehdä pelkästään veronäkökohtia ajatellen. Veron minimoinnin kannalta optimaaliset ratkaisut eivät nimittäin välttämättä ole taloudellisilta kokonaisvaikutuksiltaan parhaita. Talou-

dellisiä ratkaisuja tehdessä veroseuraamukset ovat siis vain yksi päätöksentekoon vaikuttavista seikoista.

Verosuunnittelussa on tuloverotuksen lisäksi otettava huomioon myös muut veromuodot: arvonlisävero, perintö- ja lahjaverot, varainsiirtovero sekä sosiaaliturvamaksut. Monesti huomiota joudutaan kiinnittämään myös toisten verovelvollisten tilanteeseen, kuten yhteisömuotoisten ja etuyhteydessä olevan yrityksen verotusasemaan. (Niskakangas & WSOY 2008)

3.1 Verosuunnittelun riskit

Verosuunnitteluun liittyy erilaisia riskejä. Näistä merkittävimpiä ovat soveltamisriskit. Kun pyritään löytämään verotuksellisesti optimaalisia ratkaisuja, koetellaan verolain soveltamisen ääri rajoja. Järkevä verosuunnittelija pitäytyy niissä vaihtoehtoisissa, jotka lainsäädännön mukaan ovat hyväksyttävissä. Soveltamiskäytäntöä ei kuitenkaan ääri rajoilla liikuttaessa voida varmasti ennustaa, joten tavoitellut verotukset saattavat myös jäädä saamatta. Tällöin seurauksena voi olla normaali verotus. Mutta kuten peiteltyssä osingossa, erehtyminen verolain tulkinnassa saattaa johtaa veroseuraamuksiin, jotka ovat olennaisesti sitä raskaampia. Myös tapauksissa, joissa VML 28 §:n yleinen veronkiertolauseke tulee sovellettavaksi, saattavat veroseuraamukset olla tuntevia. Verovelvollinen voi pyrkiä pienentämään soveltamisriskiä pyytämällä keskusverolautakunnalta ennakkotietoa. Epävarmuutta ei kuitenkaan aina voida poistaa tällä tavalla siksi, ettei ole aikaa ennakkotietomenettelyyn, tai siksi, ettei keskusverolautakunta anna asiasta ennakkotietoa.

Verosuunnitteluun saattaa soveltamisriskin lisäksi liittyä lainsäädäntöriski. Esim. verotuksen näkökulmasta optimaalisesti suunniteltu yritys rakenne saattaa uudessa lainsäädäntöympäristössä osoittautua verotuksellisesti raskaaksi. Vaikka verotusta ei yleensä tiukennetakaan takautuvasti, muutokset lainsäädännössä saattavat tosiasiassa johtaa siihen, että tehdyt ratkaisut pitkällä aikavälillä osoittautuvat vahingollisiksi. (Niskakangas & WSOY 2008)

3.2 Passiivinen ja aktiivinen suunnittelu

Verosuunnittelu voi olla passiivista tai aktiivista. Passiivisessa suunnittelussa hyödynnetään optimaalisella tavalla esim. poistoja ja varauksia. Aktiivisessa verosuunnittelussa taas tehdään taloudellisia järjestelyjä, kuten kauppoja ja sopimuksia, verokustannusten minimoimiseksi. Aktiivinen verosuunnittelu vaikuttaa yleensä myös taloudelliseen tulokseen ja siviilioikeudelliseen tilaan. (Niskakangas & WSOY 2008)

3.3 Verosuunnittelu ja veronkierto

Veronkierron käsite on verotusmenettelylaissa määritelty. Ero verosuunnittelun ja veronkierron välillä ei kuitenkaan ole selvä. Verosuunnittelun tavoitteena on ennakoida, miten verot liittyvät yrityksen suunnitelmiin ja toimenpiteisiin. Verosuunnittelussa kartoitetaan verotuksellisesti erilaisia toimintavaihtoehtoja. Tavoitteena on myös ennakoida ja estää verohaittoja ja ennakoimattomien verotustilanteiden syntymistä. Verosuunnittelun tavoitteena on yleensä myös veronmaksun minimoiminen. Veronkierto on kysymyksessä, mikäli a) jollekin olosuhteelle tai toimenpiteelle on annettu sellainen oikeudellinen muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta tai b) kauppahinta, muu vastike tai suoritus aika on kauppa- tai muussa sopimuksessa määrätty taikka muuhun toimenpiteeseen on ryhdytty ilmeisesti siinä tarkoituksessa, että suoritettavasta verosta vapauduttaisiin. Jos kysymyksessä on veronkierto, voidaan verotus suorittaa arvioimalla. Arvioverotuksen yhteydessä voidaan määrätä veronkorotus sille verolle, joka verovelvollisen laiminlyönnin takia on jäänyt maksuun panematta (VML). Verosuunnitteluun liittyy soveltamisriskejä, jotka saattavat johtaa yrityksen kannalta odottamattomiin seurauksiin. Yritysmuodon valinta on eräs tavallisimmista tapauksista, joissa verosuunnittelu on tulkittu veronkierroksi.

4 VAROJEN JAKAMINEN OSINKONA

4.1 Osakeyhtiölain määräykset

Osakeyhtiölaki määrittelee varojenjakoavat. Varoja ei saa jakaa, jos jaosta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää yhtiön olevan maksukyvytön tai jaon aiheuttavan maksukyvyttömyyttä (OYL 13:2). Varojen jakaminen perustuu viimeksi vahvistettuun tilintarkastettuun tilinpäätökseen ja siinä on huomioitava tilinpäätöksen laatimisen jälkeen yhtiössä tapahtuneet olennaiset taloudelliset muutokset (OYL 13:3). Osinko ja varojen jakaminen vapaan oman pääoman rahastosta on rinnastettu laissa ja niitä koskevat samat säännökset. Yhtiö saa jakaa vapaan oman pääoman, josta on vähennetty yhtiöjärjestyksen mukaan jakamatta jätettävät varat (OYL 13:5). Varojen jakamisesta päätetään yhtiökokouksessa hallituksen ehdotuksen tai hyväksynnän mukaisesti, ellei yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokous ole velvollinen jakamaan varoja enemmän. Päätöksessä on mainittava jaon määrä ja se, mitä varoja jakoon käytetään. Vapaata omaa pääomaa voidaan jakaa myös muulla kuin yhtiökokouksen päätöksellä, jos kaikki osakkeenomistajat siihen suostuvat (OYL 13:6). Vähemmistöosinkona on jaettava vähintään puolet tilikauden voitosta josta on vähennetty yhtiöjärjestyksen mukaan jakamatta jätettävät määrät, jos sitä varsinaisessa yhtiökokouksessa vaativat osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa kaikista osakkeista (OYL 13:7).

Uusi osakeyhtiölaki on helpottanut varojen jakamista siten, että jako on mahdollista myös muun kuin päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun tilinpäätöksen perusteella. Yhtiö voi nykyään valtuuttaa hallituksen päättämään osingonjaosta. Vähemmistöosingosta on tullut tahdonvaltainen eli se vaatii aina osakkeenomistajan vaatimuksen. Uudesta laista on myös poistettu säännös, ettei yhtiökokous saa päättää jaettavaksi osinkoa enempää kuin hallitus esittää. (Siikarla 2006, 229)

4.2 Laiton varojen jako

OYL 13:1 §:n 3 momentissa säädetään laittoman varojenjaon määritelmästä. Sen mukaan laittomalla varojenjaolla tarkoitetaan edellä lueteltujen laillisten varojenjakotapojen ulkopuolella kaikkia sellaisia tilanteita, joissa yhtiöstä poistuu varoja ilman liiketaloudellista perustetta. Vastaavasti liiketaloudelliseen perusteeseen perustuvaa suoritusta ei pidetä laittomana varojenjakamisena. Osakeyhtiön varojen käyttöä muuhun kuin yhtiön tarkoituksen toteuttamiseksi on osakeyhtiölaissa rajoitettu, koska yhtiön osakkaat eivät ole henkilökohtaisessa vastuussa yhtiön velvoitteista vaan niistä vastaa yhtiö. Näin ollen omistajat eivät voi vapaasti ottaa käyttöönsä yhtiön varoja ja siten vaarantaa velkojien oikeutta. Kyseessä on aina laitton varojenjakaminen, mikäli osakeyhtiön varoja jaetaan osakkeenomistajille vastoin osakeyhtiölain säännöksiä. Sillä ei ole merkitystä mistä varojenjakaminen tapahtuu. Laitonta varojenjakamista on varojenjakaminen ilman yhtiökokouksen päätöstä. Laittona varojenjakamista voi kohdistua kaikkiin osakkaisiin tai vain osaan heistä. Laitonta varojenjakamista on myös omien osakkeiden hankkiminen, jos se on tehty rikkomalla osakeyhtiölain asianomaisia säännöksiä. (Siikarla 2006, 230–231)

4.3 Maksukyvyn säilyttäminen

Varoja jakaessa on myös huomioitava se, että yhtiön tulee pysyä maksukykyisenä jaosta huolimatta. Yhtiön varoja ei voida jakaa, jos jaosta päätettäessä tiedettiin tai olisi pitänyt tietää yhtiön olevan maksukyvytön tai jaon seurauksena siitä tulee maksukyvytön. Maksukyvyn säilyminen on edellytys kaikille muille varojenjakotilanteille paitsi purkamiselle, jossa siinäkin edellytetään velkojen maksamista ennen varojen palauttamista osakkaille. (Kotiranta ym. 2007, 10)

Yhtiön hallitus ei voi esittää jaettavaksi enempää yhtiön varoja kuin yhtiön maksukyvyn kannalta on perusteltua. Maksukykyisyyden arvioiminen kuuluu hallituksen yleiseen velvollisuuteen. Jos esim. omien osakkeiden hankinta tapahtuu tilanteessa, jossa yhtiö on maksukyvytön tai se aiheuttaa maksukyvyttömyyden, osakeyhtiössä on syyllistytty laittomaan varojenjakamiseen. Osingonjako ja vapaan oman pääoman rahaston alentaminen on mahdollista vain vapaan oman pääoman puit-

teissa ja siten, että yhtiö säilyy edelleen maksukykyisenä. Osakepääoman alentamisen edellytyksenä on puolestaan velkojien suostumus ja maksukyvyn säilyminen. Uhkaavan maksukyvyttömyyden sisältö tulee määräytymään vasta oikeuskäytännön kautta.

Tämä säännös ei estä sitä, että yhtiö ottaa velkaa voidakseen jakaa osinkoa, kun yhtiöllä on jakamattomia voittovaroja, mutta ei likvidejä kassavaroja. Ei myöskään se, että yhtiöstä tulee maksukyvytön melko lyhyen ajan kuluttua varojenjakkamisen jälkeen sinänsä kerro, että yhtiössä olisi rikottu varojenjako koskevia säännöksiä. Ratkaisevaa on se, että maksukyvyttömyyden tai sen vaaran tulee olla todennäköinen, kun otetaan huomioon vallitsevat olosuhteet ja niiden todennäköinen kehitys. Maksukykyä koskevan arvioinnin tulee olla siis mahdollisimman lähellä varojenjako päätöstä. (Siikarla 2006, 231–232)

4.4 Jako perustuu tilinpäätökseen ja tilikauden jälkeisiin tapahtumiin

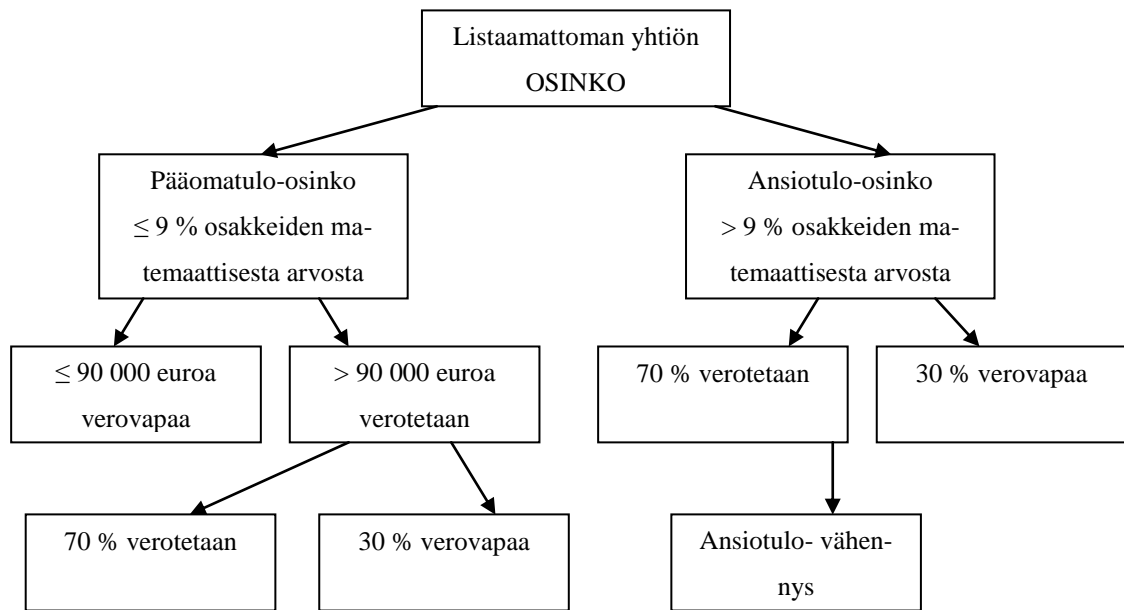
Varojen jakaminen perustuu aina viimeksi vahvistettuun tilintarkastettuun tilinpäätökseen. Jaossa on otettava huomioon tilinpäätöksen laatimisen jälkeen yhtiön taloudellisessa asemassa tapahtuneet olennaiset muutokset. Jaettaessa yhtiön vapaata omaa pääomaa, sen määrä ilmenee juuri tilinpäätöksestä. Myös osakepääoman alentamisen osalta päätöksenteko perustuu vahvistettuun tilinpäätökseen. Uuden OYL:n mukaan varojenjako voi tapahtua myös alkavalta tai meneillään olevalta tilikaudelta vahvistetun tilinpäätöksen perusteella. Osakeyhtiö voi nykyään siis jakaa osinkoa myös kesken tilikautta esimerkiksi kuudelta kuukaudelta, kunhan tälle ajalle laaditaan tilinpäätös, joka vahvistetaan. (Siikarla 2006, 233)

4.5 Osingon verotus

Osakeyhtiö maksaa tulostaan veroa 26 %. Osakeyhtiön jakamaan voittoon kohdistuu vuoden 2005 osinkoverouudistuksen jälkeen osittain kahdenkertainen verotus. Yhtiöveron hyvitysjärjestelmästä luovuttiin EU-paineiden vuoksi. Uudistuksen jälkeen osinkotulon verotus määräytyy toisaalta osinkoa jakavan yhtiön, toisaalta

osingon saajan mukaan. Listatun ja listaamattoman yhtiön jakaman osingon verotus eroavat toisistaan samoin kuin yksityishenkilön ja yhtiön saaman osingon verotus. Osinkoverojärjestelmän uudistamisen jälkeen osinkoa jakavaan yhtiöön ei kohdisteta osingonjaon johdosta veroseuraamuksia. (Kotiranta ym. 2007, 22)

Kuvio 1. Listaamattomasta yhtiöstä yksityishenkilön saaman osingon verokohtelu, mukaillen Tikka 2004, 49

4.5.1 Osakkaana yksityishenkilö

Yksityishenkilön saaman osingon verotus perustuu vuoden 2005 uudistuksen jälkeen osinkoa jakavan yhtiön nettovarallisuuteen. Nettovarallisuuden perusteella osinko jaetaan pääomaosinkoon ja ansiotulo-osinkoon. Pääomaosinko verotetaan ainoastaan yhtiön tasolla eikä osakkaalle panna tältä osin lisää veroa maksuun. Pääomaosinkona verotetaan osingosta se määrä, joka vastaa yhdeksää prosenttia osinkoa jakavan yhtiön nettovarallisuuteen perustuvasta osakkeiden matemaattisesta arvosta. Yhdeksän prosentin tuotto-osuuden ylittävä määrä osingosta verotetaan ansiotulona, josta veronalaiseksi ansiotuloksi katsotaan 70 % ja 30 % verovapaaksi. (Kotiranta ym. 2007, 22–23)

4.5.2 Osingon verovuosi

Osinko verotetaan sen verovuoden tulona, jolloin osinko on nostettavissa. Yleensä osinko on nostettavissa osingonjaosta päättäneen yhtiökokouksen päättymisen jälkeen. Näin tapahtuu, ellei nostoajankohdasta ole erikseen mainittu yhtiökokouspäätöksessä. Yhtiökokouksessa voidaan päättää, että osinko on nostettavissa tiettyinä päivinä. Osinko voidaan myös jakaa nostettavaksi useampana ajankohtana. Yleisesti osingonjaosta päätetään varsinaisesti vasta tilikaudelta laadittavan tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen. Uuden osakeyhtiölain mukaan on kuitenkin mahdollista päättää myös ns. väliosingosta, joka perustuu kesken tilikauden laadittavaan välitilinpäätökseen. (Kotiranta ym. 2007, 25)

Osingonsaajan verotuksessa ei ole merkitystä sillä, onko osinko jaettu jo päättyneeltä vai vielä kulumassa olevalta tilikaudelta. Saatua osinkoa on sen verovuoden tuloa, jona osinko on nostettavissa. Osingon verovapaata osaa laskettaessa otetaan osingonsaajan verotuksessa huomioon sekä jakajayhtiön päättyneeltä tilikaudelta jaetut osingot että jakajayhtiön kuluvalta tilikaudelta jaetut osingot. Jos osinkoa on jaettu tilikauden päättymisen ja osakeyhtiölain mukaan pidettävän varsinaisen yhtiökokouksen välisenä aikana, jolloin viimeksi vahvistettu tilinpäätös on viimeksi päättynyttä tilikautta edeltävä tilinpäätös, myös tällöin saatua osinkoa on sen vuoden osinkoa, jona osinko on nostettavissa. Näin saadut osingot siis lasketaan yhteen määritettäessä osingon verovapaata osaa. (Aaltonen & Kukkonen 2007, 29.5.2008)

4.5.3 Pääomatulo-osinko

Kun pääomatulon verokanta (28 %) on yleensä ansiotulojen verokantaa alempi, pääomatulosta on tullut erityinen suunnittelukohde. Ansiotuloja verotetaan progressiivisen veroasteikon mukaan, ja veron määrä riippuu paitsi valtion tuloveroasteikosta myös kunnallis- ja kirkollisveroprosentin suuruudesta. Lisäksi palkkatuloihin liittyy henkilösivukustannuksia, kuten sosiaaliturvamaksu ja erilaisia vaakuutusmaksuja. Pääomatulon veroprosentti on yleensä alempi kuin ansiotulojen veroprosentti, kun tulot ovat suuremmat kuin 15 000 euroa. Palkkatulojen suunnit-

telussa tulee ottaa huomioon myös kertynyt ja tavoiteltava eläke- yms. vakuutus- turva sekä sen vaihtoehtoiset järjestelymahdollisuudet ja kustannukset.

Aina ei ole syytä tavoitella sitä, että osinko olisi pelkästään pääomatuloa. Pienten ansiotulojen verotus saattaa olla jopa lievempää kuin pääomatulojen verotus. Usein osinkoa verrataan palkkaan pohdittaessa osakkeenomistajan yksityistalou- den rahoitustapaa suppeasti omistetun yhtiön kohdalla. Osingonjako ei aiheuta palkan tavoin sosiaalimenoja. Toisaalta eräät sosiaalietuudet riippuvat palkkana saadun tulon määrästä. Palkka on yhtiölle vähennyskelpoinen sosiaalimenoineen, mutta osinko ei. Osingosta on saajalleen veronalaista ansio- tai pääomatulona 70 %. Palkka on kokonaan veronalaista, mutta siihen liittyy tuloverolaisissa erilaisia vähennyksiä, joista osa on verovelvolliskohtaisia.

Suunnittelutavoitteeksi saattaa muodostua jaettavissa olevan vapaan oman pää- oman muodostaminen verovapaista eristä ja veronalaisen tulon alentamisen esi- merkiksi kuluvarastoa käyttämällä. Jos tilikauden voitto ja jaettavissa oleva oma pääoma muodostuvat verovapaista eristä, osingon jakajalta ei mene jakamastaan voitosta veroa. Verovapaita tuloja saatetaan saada esimerkiksi verovapaista osin- goista ja myyntivoitoista. Myös arvonnousujen kirjaamismahdollisuudet rahoitus- välineistä, IFRS-tilinpäätöksen yhteydessä laajemminkin käyviä arvoja käytettäes- sä, saattavat edistää verosuunnittelun tavoitetta. Toisaalta verotuksessa ei saa vä- hentää kaikkia kirjanpidossa vähennettäviä eriä, kuten käyttöomaisuusosakkeiden (pysyvien vastaavien osakkeiden) arvonalentumisia ja luovutustappioita, tulovero- ja, edustusmenojen puolikasta jne. Nämä erät korottavat osingonjaon verohintaa samaan tapaan kuin verovapaat tulot sitä alentavat. (Leppiniemi & WSOY 2008)

Osingon pääomatulo-osuus määräytyy lähtökohtaisesti pörssinoteeraamattoman yhtiön kohdalla osakkeen matemaattisen arvon mukaan. Matemaattisella arvolla tarkoitetaan yhtiön varojen ja velkojen erotusta osaketta kohden. Varoista tehdään eräitä TVL 33b §:ssä säädettyjä vähennyksiä. Varoihin ei muun muassa lueta yh- tiön omistamaa asuntoa, jota osakkeenomistaja käyttää omana tai perheensä asun- tona. Tulkinnessa on lähdetty siitä, että asunto vähennetään varoista, olipa sen omistus suoraa tai epäsuoraa. Epäsuorasta omistamisesta on kysymys silloin, kun

osakkeenomistaja käyttää asuntonaan omistamansa osakeyhtiön kokonaan omistaman kiinteistöosakeyhtiön huoneistoa (KHO 2003/1954) (Leppiniemi ym. 2008)

4.5.4 Ansiotulo-osinko

Jos yhtiö jakaa osinkoa enemmän kuin määrän, joka vastaa 9 prosenttia osakkeiden matemaattisesta arvosta, eikä osakkeiden matemaattinen arvo ole 1 miljoonaa euroa, tästä 9 prosentin ylimenevästä osasta on verovapaata 30 prosenttia ja 70 prosenttia on ansiotulona verotettavaa osinkoa. Jos yhtiöllä on yksi omistaja ja osakkeiden matemaattinen arvo on 200 000 euroa sekä viimeksi päättyneen tilikauden voiton ollessa 100 000 euroa. Voitosta maksetaan veroa 26 prosenttia eli vapaaksi omaksi pääomaksi ja siten osingonjakokelpoisiksi varoiksi voitosta jää 74 000 euroa. Osinkoa päätetään jakaa 50 000 euroa. Tästä 50 000 eurosta on verovapaata ensin määrä, joka vastaa 9 prosenttia osakkeiden matemaattisesta arvosta eli 18 000 euroa. Ylimenevästä osasta eli 32 000 eurosta on verovapaata vielä 30 prosenttia eli 9 600 euroa ja loput eli 22 400 euroa on ansiotulona verotettavaa osinkoa. Ansiotulo-osuudesta menevä vero riippuu saajan muista ansiotuloista, koska niitä verotetaan valtionverotuksessa progressiivisen veroasteikon mukaan.

Jos osakkeiden matemaattinen arvo on esim. 1,5 miljoonaa euroa ja osinkoa päätetään jakaa 190 000 euroa, osinkojen verotuskohtelu lasketaan kolmen laskentamenetelmän avulla. Ensimmäinen 9 prosenttia 1,5 miljoonasta eurosta on 135 000 euroa. Verovapaata siitä on vain 90 000 euroa. Ylimenevästä 45 000 eurosta verovapaata on 30 prosenttia eli 13 500 euroa ja pääomatuloa 70 prosenttia eli 31 500 euroa. Kun osinkoa päätettiin jakaa 190 000 euroa niin jäljellä olevasta osingosta eli 55 000 eurosta verovapaata on vielä 30 prosenttia eli 16 500 euroa ja loput 70 prosenttia eli 38 500 euroa on ansiotulona verotettavaa osinkoa. (Siikarla 2007, 39)

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
12 600 - 20 800	8	8,5
20 800 - 34 000	705	19,0
34 000 - 62 000	3 213	23,5
62 000 -	9 793	31,5

Kuvio 2. Vuoden 2008 valtion tuloveroasteikko. Verohallinto 2007.

Vuoden 2008 veroprosentteja laskettaessa on otettu huomioon vuodeksi 2008 vahvistettu valtion tuloveroasteikko, sairaanhoitomaksu 1,24 % (ja mahdollinen korotus +0,17 %), päivärahamaksu 0,67 %, vuodeksi 2008 vahvistetut kunnan tulovero- ja kirkollisveroprosentit, tulonhankkimisvähennys 620 euroa (enintään palkkatulon määrä), palkka- ja yrittäjätulosta tehtävä kunnallisverotuksen ansiotulovähennys (enintään 3 570 euroa), palkka- ja yrittäjätulosta tehtävä valtionverotuksen ansiotulovähennys (enintään 400 euroa), matkakuluvähennys enintään 7 000 euroa 500 euron omavastuuosuuden ylittävältä osalta, asuntovelan, opinto-velan ja tulonhankkimisvelan korot, ammattiyhdistys- ja työttömyyskassamaksut sekä vähennyskelpoiset vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut työntekijän eläkemaksun (4,1 % tai 5,2 %) ja työttömyysvakuutusmaksun (0,34 %) perusteella tehtävä vähennys (työnantaja perii maksun nettopalkasta ja vastaava määrä vähennetään verotuksessa)

(Verohallitus 2007)

Kunta	Kunnan tulovero- prosentti	Evank.lut seurakunnan tuloveroprosentti
Helsinki	17,50	1,00
Rauma	18,00	1,25
Uusikaupunki	19,25	1,50

Kuvio 3. Luettelo kuntien ja seurakuntien tuloveroprosenteista vuonna 2008. (Verohallitus 2007)

4.6 Nettovarallisuus

Verosuunnittelun ja osingonjaon mitoituksen kannalta merkittävää on tuntea myös osakkeen matemaattisen arvon laskemisperusteet. Nämä käyvät ilmi varojen ar-

vostamisesta verotuksessa annetusta laista, liikeosakkeen verotusarvon perusteesta annetusta valtiovarainministeriön asetuksesta 52/2001 ja asunto-osakkeen verotusarvon perusteesta annetusta valtiovarainministeriön päätöksestä 996/1993. Esimerkiksi pitkävaikutteisista menoista nettovarallisuuteen vaikuttavat vain ne, joilla on varallisuusarvoa. Siten esimerkiksi aktivoitu mainosmeno ei lisänne nettovarallisuutta, mutta vuokrahuoneistoon tehty perusparannus sen tekee.

Nettovarallisuuden laskeminen on tähän saakka perustunut varallisuusverolakiin. Kun varallisuusvero poistui vuonna 2006, nettovarallisuus lasketaan tämän jälkeen varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain mukaisesti. Näin menetellään tilikaudelta, joka päättyy 1.1.2006 tai sen jälkeen. Keskeinen ero aikaisempaan nähden on se, että asunto-osakeyhtiön ja tietyn huoneiston hallintaan oikeutettavan keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön osake arvostetaan yrityksen nettovarallisuutta laskettaessa aina tuloverotuksessa poistamatta olevan hankintamenon mukaisesti. Osakkeiden kohdalla ei tehdä aikaisempaan tapaan arvovertailua verotusarvon ja tuloverotuksessa poistamatta olevan hankintamenon välillä.

Eri osakesarjoihin kuuluvien kaikkien osakkeiden matemaattinen arvo on yhtä suuri, esimerkiksi äänivaltaerot eivät vaikuta osakkeiden matemaattisiin arvoihin (KHO 1999/1064, ks. myös KVL 1999/14).

Tulolähdejaolla ei ole merkitystä matemaattisen arvon määräytymiseen, siihen vaikuttavat yhtä hyvin elinkeinotulolähteen kuin muunkin tulon tulolähteen varallisuus. Osakkeenomistajan rahalaina yhtiölle vähentää osingon pääomatuloosuutta. Osakaslaina otetaan huomioon matemaattista arvoa vähentävänä verovuoden päättymistilanteen mukaisesti. (Leppiniemi ym. 2008)

4.6.1 Nettovarallisuuden laskeminen

Nykyisessä osinkoverojärjestelmässä yhtiön nettovarallisuus ja osakkeen matemaattinen arvo määrittävät luonnollisen henkilön saamien osinkojen jakautumista ansiotulo-osaan ja pääomatulo-osaan. Pääsääntönä nettovarallisuuden laskentaan on että, se saadaan vähentämällä yhtiön varoita yhtiön velat. Osakkeen matemaat-

tinen arvo saadaan jakamalla yhtiön nettovarallisuus tilinpäätöshetkellä ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. (Joutsu, Linnavirta, Saukkonen & Tanska 2007, 44)

Arvostamislain 2 luvussa säädetään osakeyhtiön nettovarallisuuden ja osakkeen matemaattisen arvon määrittämisestä. Osakkeen matemaattinen arvo lasketaan verovuotta edeltävän vuoden yhtiön tilinpäätöksen mukaisen tarkastetun nettovarallisuuden perusteella. Eli vuonna 2008 saatu osinko jakautuu verovapaaseen osinkoon, pääomatulona verotettavaan osinkoon ja ansiotulona verotettavaan osinkoon yhtiön vuoden 2007 tilinpäätöksessä määritetyn nettovarallisuuden perusteella. (Ahonen, Arpalahi, Auranen, Etholén, Helakoski, Järvenoja, Kettunen, Klemola, Kuivisto, Liede, Nikkanen, Ojala, Pulkkanen, Sneck, Tannila, Tanska, Uusitalo, Vuopala & Äärilä 2006, 31–32)

Yhtiön nettovarallisuus saadaan vähentämällä yhtiön veroista yhtiön velat. Arvostamislaisissa määritellään perusteet rahoitusomaisuuden, vaihto-omaisuuden, sijoitusomaisuuden sekä käyttöomaisuuden arvostamiselle. Yhtiön varat arvostetaan lähtökohtaisesti niiden verotuksessa vähentämättömiin hankintamenoihin. Tärkeätä on siis huomata, että arvostus perustuu nimenomaan verotuksen jäljellä oleviin hankintamenoihin eikä kirjanpidon tasearvoihin. Esim. käyttöomaisuuteen kuuluvien osakkeiden arvonalennuksen perusteella ei verotuksessa enää voida tehdä arvonalennuspoistoja. Kuitenkin kirjanpidossa poisto saatetaan joutua tekemään, jonka seurauksena kirjanpidollinen tasearvo on verotuksen poistamatonta hankintamenoa pienempi. (Ahonen ym. 2006, 31–32)

Velkoja ovat taseen mukaiset vieraan pääoman erät sekä lisäksi pääomalaina. Lisäksi velkoina pidetään vakuutuslaitoksen korvaus- ja vakuutusmaksuvastuuta, eläkelaitoksen eläkesitoumuksista johtuvaa eläkevastuuta sekä lakisääteisen eläkevakuutusyhtiön vakavaraisuutensa parantamiseksi tekemää varausta. Laskennallisia verovelkoja ei pidetä velkana nettovarallisuutta laskettaessa. Yhtiön velat arvostetaan niiden nimellisarvoon. Luotollisen sekkitilin luottolimiitti ei ole velkaa, vaikka se olisi kirjattu vieraaseen pääomaan. Myöskään pelkkä takausvastuu ei ole velkaa kuten eivät ole taseessa olevat vapaaehtoiset varaukset. Sen sijaan oikeustila on epäselvä pakollisten varausten kohtelusta. (Joutsu ym. 2007, 45–46)

Käyttö- tai rahoitusomaisuuteen kuuluvat arvopaperit arvostetaan niiden yhteenlaskettuun vertailuarvoon, jos se on osakkeiden yhteenlaskettua poistamatonta hankintamenoa suurempi. Vertailua ei siten tehdä hyödykekohtaisesti, vaan vertailu tehdään kaikkien arvopapereiden yhteenlasketun vertailuarvon ja yhteenlasketun poistamattoman menojäännöksen perusteella. Osakkeiden vertailuarvo määritetään samoin perustein kuin varallisuusverotusarvo on määritelty aikaisemmin. Julkisesti noteeratun osakkeen vertailuarvo on 70 prosenttia arvopapereiden tilinpäätöspäivän päätöskurssista. (Ahonen ym. 2006, 32–33)

Yhtiön osakkeen matemaattinen arvo lasketaan jakamalla nettovarallisuuden määrä ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. Yhtiön lunastamia ja muuten hankkimia omia osakkeita ei oteta matemaattista arvoa laskettaessa lukuun. (Ahonen ym. 2006, 32–33)

5 PALKKA

Palkka on, pääsääntöisesti rahallinen, korvaus tehdystä työstä. Palkkaa määriteltäessä otetaan huomioon työn sisältö ja vaativuus. Lähtökohtana ovat samapalkkaisuuden ja oikeudenmukaisuuden periaatteet eli samasta työstä maksetaan samaa palkkaa. Huomioon tulee kuitenkin ottaa myös työntekijän pätevyys ja työsuoritus eli mitä vaativampi työ, pätevämpi henkilö ja parempi työsuoritus, sitä parempi palkka.

Aikapalkka lasketaan ajan kulumisen eli työajan pituuden perusteella käyttäen laskentaperusteena joko tuntia, päivää, kuukautta tai vuotta. Työn määrään perustuvia suorituspalkkoja, kuten provisio-, urakka- ja palkkiopalkkoja, voi esiintyä joko sellaisenaan, tai niitä voidaan soveltaa kiinteän palkan lisänä. Palkkaustavan valinta riippuu ensi kädessä siitä, voiko työntekijä työpanoksellaan vaikuttaa työtulokseen. Jos vaikutusmahdollisuutta ei ole, valitaan aikapalkka. Yrityksen näkö-

kulmasta palkkausjärjestelmän tulisi lisätä yrityksen tehokkuutta ja tuottavuutta ja olla yhdenmukainen yrityksen tavoitteiden kanssa.

Kuukausipalkat maksetaan yleensä kerran kuussa ja päivä- ja tuntipalkat yleensä kaksi kertaa kuussa tai kahden viikon välein. Työsopimuslain mukaan palkka on maksettava palkanmaksukauden viimeisenä työpäivänä, ellei toisin ole sovittu. Lain mukaan palkka maksetaan käteisenä ja sovittaessa se voidaan maksaa myös työntekijän osoittamaan rahalaitokseen, jolloin palkan on oltava nostettavissa erääntymispäivänä. (Eskola 2004, 21–27)

Omistajayrittäjä voi nostaa osakeyhtiöstä palkkaa, jos hän työskentelee yrityksen hyväksi. Palkkaa voidaan maksaa myös muille perheenjäsenille heidän työpanoksensa mukaisesti. Tätä kautta pystytään alentamaan verotuksen progressiota. Maksetulle palkalle ei ole alarajaa, mutta ylärajan määrittää kohtuullisuus ja tavanomaisuus. Liian suuri palkka suhteessa työtehtäviin ja yleiseen palkkatasoon johtaa peitellyn osingonjaon säännösten soveltamiseen. Progressiivisen veroasteikoin kireys on käytännössä poistanut halukkuuden nostaa liian suurta palkkaa. (Rompainen, Raunio, Malmgrén & Ukkola 1998, 83)

5.1 Palkkaa vai osinkoa?

Osingonjaon verokustannuksia laskettaessa pääomaosingon ja ansiotulo-osingon sekä palkan suuruuden keskinäisellä optimoinnilla pyritään minimoimaan osingosta menevän veron määrä. Yhtiöveron hyvitysjärjestelmän kumoamisen jälkeen listaamattoman yhtiön osakkaan on kaikissa tilanteissa edullista nostaa yhtiöstä pääomaosingoksi katsottava määrä. Vuoden 2005 osinkoverouudistuksen jälkeen YEL-osakkaan nostama palkka on yhä yleisemmin edullisempaa kuin vastaavan summan saaminen ansiotulo-osinkona, TyEL-osakkaan kohdalla edullisuutta syö palkasta suoritettava työeläkemaksu.

Osakkeenomistaja tarkastelee omistamaansa yhtiön ja omaa henkilökohtaista verotustaan yleensä yhtenä kokonaisuutena. Tärkeä vertailukohde on tällöin palkan ja ansiotulona verotettavan osingon vaikutus kokonaisverorasitukseen. Verotuk-

sen kokonaisrasitusta laskettaessa on yhtiön kannalta otettava huomioon ainakin se, että osinko ei ole vähennyskelpoista yhtiölle, mitä palkka sosiaalikuluihin on, mutta osinkoon ei liity sosiaalikulujen suoritusvelvoitetta. YEL-vakuutetulle osakkaalle maksetun palkan osalta yhtiön on suoritettava sosiaaliturvamaksu (vuonna 2008 20,6 % työtulosta) ja TyEL-vakuutetulle osakkaalle maksetusta palkasta on sosiaaliturvamaksun lisäksi suoritettava TyEL-maksu (vuonna 2008 21,40 % työntekijän palkasta).

Osakkaan kannalta verotukseen vaikuttavia seikkoja ovat mm. se, että palkka on ansiotuloa kokonaisuudessaan, mutta ansiotulo-osinkona käsiteltävä osuus osingosta on veronalaista vain 70 prosenttisesti. Henkilökohtainen veroprosentti muodostuu kunnallis- ja valtionverosta sekä työntekijän sairausvakuutusmaksusta. Palkka ei vaikuta YEL-maksuihin. Verotuksessa tulee ottaa huomioon myös se, että osinko on osittain pääomaosinkoa, josta ei tule veroseuraamuksia osakkaalle. Osakkaan henkilökohtaisessa verotuksessa tehtävät vähennykset vaikuttavat hänen lopullisen verotettavan tulo määrään. Kunnallisveron ansiotulovähennyksen saa sekä ansiotulona verotettavasta osingosta että palkasta, mutta tulonhankkimisvähennys myönnetään palkkatuloista, ei ansiotulo-osingosta. TyEL-vakuutetun osakkaan kohdalla eläketurva kertyy vain palkkana maksetusta tulosta. (Kotiranta ym. 2007, 27–29)

5.2 Ennakkonperintä

Ennakkonperintä tarkoittaa verojen perimistä etukäteen ennen seuraavan vuoden lopussa suoritettavaa varsinaista verotusta. Ennakkonperintää säätelevät ennakkonperintälaki ja –asetus sekä verohallituksen ohjeet. Palkkatuloista tehdään ennakkonpidätys, ja liike-, tulonhankkimis- ja ammattituloista voidaan suorittaa ennakkonperintä ennakkonkantona. Velvollisuus toimittaa ennakkonpidätys palkansaajalle maksetusta palkasta on säädetty työnantajalle. Ennakkonpidätys peritään valtion-, kunnallis- ja kirkollisveroa varten sekä sairausvakuutusmaksua varten. Perintä toimitetaan vain veronalaisesta tulosta. Työnantajan velvollisuutena on myös ennakkonpidätyksen ja työnantajan sosiaaliturvamaksujen suorittaminen, palkkakirjanpidon pitäminen ja vuosi-ilmoitusten tekeminen. (Eskola 2004, 34)

Palkanmaksaja toimittaa ennakonpidätyksen verovelvollisen vuosittain saaman verokortin nojalla. Verokortti annetaan erikseen pää- ja sivutoimea varten ja siihen on aina merkitty, mihin tuloihin se soveltuu. Palkkaa varten tehdyssä verokortissa on useimmiten kaksi prosenttilukua, perus- ja lisäprosentti sekä palkkakausi-kohtaiset tulorajat.

Verokortin pidätysprosentteissa on otettu huomioon kunkin vuoden verotusperusteet kuten tuloveroasteikko ja vähennykset. Ennakonpidätysprosentit lasketaan pääasiassa verotustietojen perusteella. Jos verovelvollinen ilmoittaa muita tietoja verotoimistolle, käytetään niitä tietoja. Tulo- ja vähennystietoja korjataan pidätysprosenttia laskettaessa siten, että tuloja korotetaan ansiotason nousua vastaavasti ja vähennystiedot muutetaan vastaamaan kunkin vuoden veroperusteita. Lisäksi korkojen on oletettu pienentyneen ja matkakulujen kasvaneen. (Helsingin Kaupunkamari 2007, B2 9-11)

Ennakonpidätys lasketaan enakkoperintälain 3 ja 4 §:n mukaisesti siten, että ennakonpidätyksen määrä vastaa mahdollisimman tarkoin verovelvollisen ennakonpidätyksen alaisesta tulosta verovuoden veroasteikkolain ja muiden veroperusteiden mukaan maksettavaa verojen ja maksujen yhteismäärää. Verovelvollisille henkilöille lasketaan palkkatuloja varten perus- ja lisäprosentti. Iältään 15 – 18 -vuotiaille ja tätä nuoremmille aikaisemmin palkkatuloa saaneille, joiden palkkatulot ovat vähemmän kuin 15 000 euroa, sekä ns. tulottomille alle 21-vuotiaille henkilöille lasketaan portaittaiset prosentit (portaikkoverokortit). Ns. tulottomaksi henkilöksi luetaan henkilö, joka on saanut enintään 1490 euron tulot.

Vuoden 2008 perus- ja lisäprosentin laskennan perusteena käytettävään tuloon luetaan mukaan vuodelta 2006 toimitettavan verotuksen perusteella vahvistettu rahapalkka päätoimesta korotettuna 8,0 prosentilla, sivutulot, merityötulo, luontoisedut, palkkaturva, toistuvaiskorvaus, työttömyyspäiväraha, koulutustuki, aikuisopintoraha, opintoraha sekä sairaus-, potilas-, tapaturma- ja liikennevakuutuksen päivärahat ja eläkkeenmaksajan suorasiirtona ilmoittamat eläketulot ja luopumistuki sekä luopumiskorvaus, jos eläketulot ovat enintään 900 euroa. Palkkatu-

lon määrä oletetaan 15000 euroksi, jos tulot ovat yli 1490 euroa, mutta alle 15 000 euroa.

Perus- ja lisäprosentin laskennassa käytettäviä vähennyksiä ovat luonnolliset vähennykset, kuten työmatkakustannukset ja muut tulon hankkimisesta johtuvat kulut. Työmatkakustannukset lasketaan vuodelta 2006 toimitettavasta verotuksesta saatavan tiedon perusteella, ellei verotoimisto ole ilmoittanut laskentaa varten matkakustannuksista uutta tietoa. Vuodelta 2006 toimitettavan verotuksen matkakuluja korotetaan 6,5 prosentilla ilman ylärajaa. Matkakuluista lasketaan mukaan 500 euroa ylittävä osuus enintään 7000 euroa. Yli 50 euron suuruiset muut tulonhankkimiskulut otetaan huomioon vuodelta 2006 toimitettavan verotuksen tietojen mukaisesti tulonhankkimisvähennyksen ylittävältä osalta enintään kuitenkin 1750 euroa. Tulonhankkimisvähennyksenä lasketaan kaikille palkkatuloa saaville 620 euroa, kuitenkin enintään palkkatulon suuruisena.

Luonnollisten vähennyksien lisäksi perus- ja lisäprosentin laskennassa huomioidaan puhtaasta ansiotulosta valtion- ja kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset, kuten eläkevakuutusmaksuvähennys. Työntekijän eläkemaksuksi lasketaan 4,1 % päätoimen palkasta yli 18-vuotiaille. Työttömyysvakuutusmaksuksi lasketaan 0,34 % päätoimen palkasta. Jos yrittäjälle ei ole ilmoitettu työtuloa ja rahapalkka on yli 1700 euroa ja TyEL-maksut ovat alle 200 euroa vuoden 2006 verotuksessa, TyEL- ja työttömyysvakuutusmaksuja ei lasketa. Jos TyEL-maksut ovat olleet 200 euroa tai yli taikka jos rahapalkka on alle 1700 euroa, lasketaan TyEL- ja työttömyysvakuutusmaksut vuotta 2008 varten. Ennen TyEL-maksujen laskentaa vähennetään palkasta ns. ennen ennakonpidätystä tehtävä vähennys. Pääomatuloista maksuja voi vähentää enintään 5 000 euroa. Maksuista lasketaan tarvittaessa erityinen alijäämähyvitys siirrettäväksi ansiotuloverosta vähennettäväksi. Vähennettäväksi päivärahamaksuksi lasketaan 0,67 % päivärahamaksun perusteesta.

Puhtaasta ansiotulosta kunnallisverotuksessa tehdään mm. kunnallisverotuksen ansiotulovähennys. Luonnollisen henkilön kunnallisverotuksessa verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään ansiotulovähennys ennen perusvähennystä. Vähennys lasketaan verovelvollisen ansaitsemien veronalaisten palkkatulojen,

muusta toiselle suoritetusta työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatujen ansiotulojen (työkorvausten), ansiotulona pidettävien käyttökorvausten, ansiotulona verotettavan osingon, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuuden sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulo-osuuden perusteella. Vähennys on 51 % edellä mainittujen tulojen 2500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 28 prosenttia. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin enintään 3570 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 14 000 euroa vähennys pienenee 4,5 % puhtaan ansiotulon 14 000 euroa ylittävältä osalta. Kunnallisverotuksen perusvähennys on 1480 euroa pienennettynä 20 %:lla tämän ylimenevästä tulosta. Perusvähennys lasketaan puhtaasta ansiotulosta, josta on vähennetty kunnallisverotuksessa myönnettävät vähennykset.

Valtionverotuksen ansiotulovähennys lasketaan samojen ansiotulojen perusteella kuin kunnallisverotuksen ansiotulovähennys. Valtionverotuksen ansiotulovähennys on 3,6 % edellä mainittujen tulojen 2500 euroa ylittävästä osasta. Vähennyksen enimmäismäärä on 400 euroa. Verovelvollisen puhtaan tulon ylittäessä 33 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 0,9 %:lla puhtaan ansiotulon 33 000 euroa ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen alijäämähyvitystä ja erityistä alijäämähyvitystä. (Verohallitus 2007)

5.3 Luontoisedut

Luontoisedulla tarkoitetaan muuna kuin rahana saatua korvausta, ja niille on tyyppillistä se, että niiden antaminen on jatkuvaa ja säännöllistä. Palkan määräksi luontoisedusta katsotaan joko Verohallituksen vahvistama raha-arvo tai edun käypä arvo, joka on yleensä työnantajan välittömien kustannusten määrä. Tavallisimpia luontoisetuja ovat ravinto-, auto-, autotalli-, asunto-, ja puhelinetuudet. Näiden rahamääräiset arvot Verohallitus vahvistaa vuosittain. Työntekijä maksaa luontoiseduista veroa ja yritys sosiaaliturva- ja vakuutusmaksuja. Yritykselle luontoisedut ovat vähennyskelpoisia kuluja kirjanpidossa. (Eskola 2004, 86)

Jos työnantaja antaa työntekijälle puhelimen, maksaa sen perusmaksut ja työpuhelinien kustannukset, tätä ei katsota veronalaiseksi palkkaeduksi, mutta jos työnan-

taja maksaa myös yksityispuhelut, on kyse puhelinedusta. Etuun ei kuitenkaan kuulu datayhteyksistä eikä tiedonsiirrosta aiheutuneita kustannuksia. Verohallitus vahvistaa puhelin- ja matkapuhelinedun arvon vuosittain. (Eskola 2004, 92)

Työnantajan palkansaajan kotiin kustantamasta puhelimesta muodostuvan puhelinedun raha-arvo on 20 euroa kuukaudessa. Edun arvo kattaa puheluista aiheutuneet kustannukset. Työnantajan palkansaajalle kustantaman matkapuhelimen luontoisetuarvo on 20 euroa kuukaudessa. Edun arvo kattaa puheluista, tekstiviesteistä ja multimediaviesteistä aiheutuneet kustannukset. (Verohallitus 2007, 25 §)

Ennakonpidätys luontoisedusta toimitetaan vähentämällä ennakonpidätys rahapalkasta. Esimerkiksi jos työntekijän rahapalkka on 2000 € ja puhelinetu 20 € on hänen bruttopalkkansa 2020 €, josta 30 % ennakonpidätys on 606 €. Tämän jälkeen ennakonpidätys vähennetään rahapalkasta eli 2000 € ja jäljelle jäävästä 1394 € vähennetään TyEL, työttömyysvakuutusmaksu ja mahdollinen Ay-maksu. (Eskola 2004, 93)

5.4 Tapaturmavakuutus

Tapaturmavakuutus turvaa työntekijät työtapaturmien ja ammattitautien varalta. Tapaturmavakuutus on lakisääteinen. Työnantajan on otettava työtapaturmavakuutus työntekijöitään varten. Tapaturmavakuutuksen korvaukset ovat ensisijaisia muuhun sosiaaliturvaan nähden. Sairausvakuutus, eläkejärjestelmät ja liikennevakuutus maksavat korvauksia vain, jos ne ovat suurempia kuin tapaturmavakuutuksen korvaukset. Työnantajan tapaturmavakuutusmaksut määräytyvät yrityksen toimialan riskialttiuden mukaan.

Työtapaturma on työssä, työmatkoilla tai työnantajan asioilla sattuva tapaturma. Työtapaturmavakuutuksesta maksetaan työtapaturmasta aiheutuneet sairaanhoito- ja tutkimuskulut, päivärahaa ja tapaturmaeläkettä työkyvyttömyyden ajalta, korvausta kuntoutuskustannuksista, perhe-eläkettä, haittarahaa ja haittalisää sekä hautausapua. Ammattitautina korvataan työssä esiintyvän fyysisen, kemiallisen tai

biologisen tekijän aiheuttama sairaus. Korvaukset ovat vastaavat kuin työtapaturmissa. (Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö 2007)

Lakisääteinen tapaturmavakuutus kattaa korvattavan vahinkotapahtuman aiheuttamat tarpeelliset sairaanhoito- ja tutkimuskulut sekä lääketieteellisen ja ammatillisen kuntoutuksen. Vakuutuksen perusteella maksetaan myös mm. päivärahaa, tapaturma- ja perhe-eläkettä. Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen yhteydessä työnantajalta peritään myös työntekijäin ryhmähenki- ja työttömyysvakuutusmaksu. Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksesta ovat sopineet työmarkkinajärjestöt, ja työttömyysvakuutusmaksu perustuu lakiin työttömyysetuuksien rahoituksesta. (Fennia 2007)

5.5 Sosiaaliturvamaksu

Työnantajan sosiaaliturvamaksu muodostuu työnantajan sairausvakuutusmaksusta ja kansaneläkemaksusta. Työnantajan sairausvakuutusmaksulla rahoitetaan työttömyysvakuutusta. Maksuperusteiden yhtenäistämiseksi työnantajan sosiaaliturvamaksu suoritetaan lähtökohtaisesti saman palkkatulon perusteella kuin sairausvakuutusmaksun päivärahamaksu. (Ahonen ym. 2006, 79–85)

Työnantajan sosiaaliturvamaksun määrään vaikuttaa yrityksen osalta palkkojen ja poistojen välinen suhde sekä yrityksen sijaintipaikkakunta. Perussosiaaliturvamaksu on vuonna 2008 2,771 %. Sosiaaliturvamaksu on 4,971 % jos yrityksen poistot ovat yli 50 500 euroa ja samalla vähintään 10 % mutta enintään 30 % palkoista. Sosiaaliturvamaksu on 5,871 % jos yrityksen poistot ovat yli 50 500 euroa ja samalla yli 30 % palkoista. (Leppiniemi 2004, 16) (Verohallinto 2008)

Sosiaaliturvamaksuun vaikuttavat veroilmoituksessa vähennetyt kuluvan käyttöomaisuuden säännönmukaiset poistot. Säännönmukaiset poistot ylittävät veronhuojennuspoistot eivät vaikuta sosiaaliturvamaksuun. Maksuun eivät vaikuta myöskään ns. hyllypoistot eli poistot, jotka vähennetään kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä mutta ei veroilmoituksessa. (Leppiniemi 2004, 16)

5.6 Vuosilomapalkka ja – korvaus

Vuosilomalain mukaan kuukausi- ja viikkopalkkaiset työntekijät saavat sovitun palkkansa myös vuosiloman ajalta ja loman alkamisen ajankohta määrää lomapalkan suuruuden. Vuosilomapalkka lasketaan käyttämällä osa-ajan palkkalaskentamallia, jolloin päiväpalkkalaskennassa jakajana käytetään kuukauden työpäivien määrää. Lomajakson palkka lasketaan kertomalla päiväpalkka lomajakson työpäivien määrällä. Vuosilomapalkka maksetaan ennen loman alkamista, jos loma tai sen osa on vähintään seitsemän päivän mittainen. (Helsingin Kauppakamari 2007, E4 1)

5.7 Peitelty osingonjako

Peiteltyllä osingolla tarkoitetaan rahanarvoista etuutta, jonka osakeyhtiö antaa osakkaansa tai tämän omaisen hyväksi osakkuusaseman perusteella tavallisesta olennaisesti poikkeavan hinnoittelun johdosta tai vastikkeetta. Peiteltyllä osingolla tarkoitetaan myös omia osakkeita hankkimalla tai lunastamalla taikka osakepääomaa, vararahastoa tai ylikurssirahastoa alentamalla osingosta menevän veron välttämiseksi jaettuja varoja. Jos on ilmeistä, että yhtiö on jakanut VML 29§ 1 momentissa tarkoitettua peiteltyä osinkoa, on yhtiön verotuksessa meneteltävä niin kuin olisi käytetty käypää hintaa ja osakkaan veronalaiseksi tuloksi katsottava käyvän hinnan ja käytetyn hinnan erotus. Jos varojen jakaminen VML 29§ 2 momentissa tarkoitettussa muodossa on ilmeisesti tapahtunut osingosta menevän veron välttämiseksi, on jaetut varat tältä osin katsottava osakkaan veronalaiseksi tuloksi. Mitä VML 29§ 1 momentissa säädetään osakeyhtiöstä ja sen osakkaasta, sovelletaan vastaavasti muuhun yhteisöön sekä sen osakkaaseen tai jäseneseen. Peiteltyyn osingon tulolajista säädetään tuloverolaissa. (30.7.2004/721) (VML 29§)

Laittomana varojenjakona pidetään muita liiketapahtumia, kuin aikaisemmin käsiteltyjä, jotka vähentävät yhtiön varoja tai lisäävät sen velkoja ilman liiketaloudellista perustetta. Liiketapahtuma voi kuitenkin osoittautua tappiolliseksi, mutta se

ei tee tointa laittomaksi varojenjaoksi. Vasta liiketaloudellisen tarkoituksen puuttuminen on moitittavaa. Verotuskäytännössä OYL:n mukaan laitonta jakoa ei suoraan pidetä peiteltynä osinkona, vaan peitellyn jaon arviointiin vaikuttavat muutkin olosuhteet. (Kotiranta ym. 2007, 9)

Osakas saa veroedun, jos hän onnistuu ottamaan omistamastaan osakeyhtiöstä voittoa peiteltysti itselleen. Jos hän esim. ostaa omistamaltaan yhtiöltä asunto-osakkeen alle käyvän hinnan, tuloa siirtyy hänelle peiteltysti. Jos veroviranomaiset eivät puutu alihinnoitteluun, osakas saa yhtiöstä tuloa ilman veroa. (Niskakangas & WSOY 2008)

5.7.1 Palkanmaksuun liittyvät ongelmat

VML 29.1 §:n mukaan peitelty osinko kattaa kaikki rahanarvoiset edut, jotka osakeyhtiö antaa osakkaansa tai tämän omaisen hyväksi osakkuusaseman perusteella tavallisesta olennaisesti poikkeavan hinnoittelun johdosta tai vastikkeetta. Peiteltä osinkoa voi siten syntyä esim. silloin, kun osakkaalle maksetaan ylisuurta palkkaa tai asuntoetua.

Nykyisin palkan maksaminen on yleensä kaikkein kallein tapa hyötyä yrityksen tuloista. Näin ollen omistajayrittäjät eivät yleensä maksa itselleen ylisuurta palkkaa eivätkä kohtuuttomia luontoisetuja. Palkan maksaminen voi kuitenkin joissakin tilanteissa olla edullista. Erityisesti silloin kun yrittäjän perheenjäsenellä ei ole mitään muita ansiotuloja, pienen palkan saaminen yrityksestä voi olla edullista, koska vähäisiä ansiotuloja verotetaan lievästi. Tästä syystä yrittäjä voi haluta maksaa yhtiöstään palkkaa esim. puolisolleen tai lapsilleen. Palkanmaksua käsitellään verotuksessa täysin normaalisti, jos palkka on korvausta vastaavasta työsuorituksesta. Peiteltyksi osingoksi palkka muuttuu vasta silloin, kun sitä maksetaan ilman työsuoritusta tai työn arvo on siihen verrattuna hyvin pieni. Veroviranomaisten mahdollisuudet selvittää työn arvoa ovat vähäiset, ja tästä syystä vain harvoin puututaan yrittäjän lähisukulaisille maksettuihin palkkoihin.

Yrittäjäperhe voi ottaa korvauksen työstään joko kokonaan tai osittain myös luontoisetuina, jotka arvioidaan samalla tavalla kuin palkansaajienkin luontoisedut. Jos osakkaiden puolesta maksetaan poikkeuksellisia eläkemaksuja, nämä katsotaan peiteltyiksi osingoksi.

Joskus on epäselvää, onko yrityksestä otettu tulo luonnehdittava palkaksi vai peiteltyksi osingoksi. Tavallisimpia luontoisetuja, kuten auto- ja asuntoetua, pidetään yleensä palkkana. Sen sijaan epätavalliset luontoisedut, esim. huviveneet, kesämökit ja muut loma-asunnot, luokitellaan usein peiteltyiksi osingoksi, jolloin verokustannukset ovat tuntuvia. Merkitystä voi olla myös sillä, miten etuja on käsitelty kirjanpidossa, ja sillä, onko vastaavia etuja annettu myös niille palkansaajille, jotka eivät ole yhtiön omistajia (ks. luku 9, Omistajan palkka yrityksestä). Ratkaisussa KHO 1998/2694 verotettiin peiteltyä osinkona yhtiössä työskennelleen enemmistöosakkaan yhtiöltä alivuokran muodossa saama etu, jota ei ollut käsitelty luontoisetuna. (Niskanen ym. 2008)

5.7.2 Kustannukset ja verotuksen kohdistaminen

Veroseuraamukset

Jos peiteltyä voiton siirtoa todetaan tapahtuneen, seuraa ankara verotus:

- peitellyn voiton osuus ei ole osakeyhtiön vähennyskelpoinen meno
- veronkorotus ja useimmiten myös asianmukaiset korkoseuraamukset (Verohallituksen ohje Dnro 2499/39/2000).

Jotta tältä avoimen osingon verotusta ankarammalta verotukselta vältyttäisiin, verovelvollisten tulisi omassa verosuunnittelussaan erityisesti valvoa, ettei veroviranomaisille tule tarvetta puuttua osakeyhtiön ja osakkaan välisiin oikeustoimiin. (Niskanen ym. 2008)

Jälkiverotus

Veroviranomaiset eivät välttämättä huomaa peiteltyä osinkoa veroilmoituksen perusteella. Itse asiassa useimmat tapaukset tulevat esille vasta verotarkastuksessa, jolloin peitelty osinko verotetaan jälkiverotuksin. Tällöin harvoin hyväksytään

verovelvollisen väitettä siitä, että jälkiverotusedellytyksiä ei ole, koska veroilmoituksesta ovat ilmenneet kaikki peiteltyyn osinkoon liittyvät tosiseikat. Tämä johtuu siitä, että kaikki VML 29 §:n soveltamiseen vaikuttavat seikat eivät yleensä ilmene veroilmoituksesta, vaan tulevat esille vasta verotarkastuksen yhteydessä (KHO 1993/196).

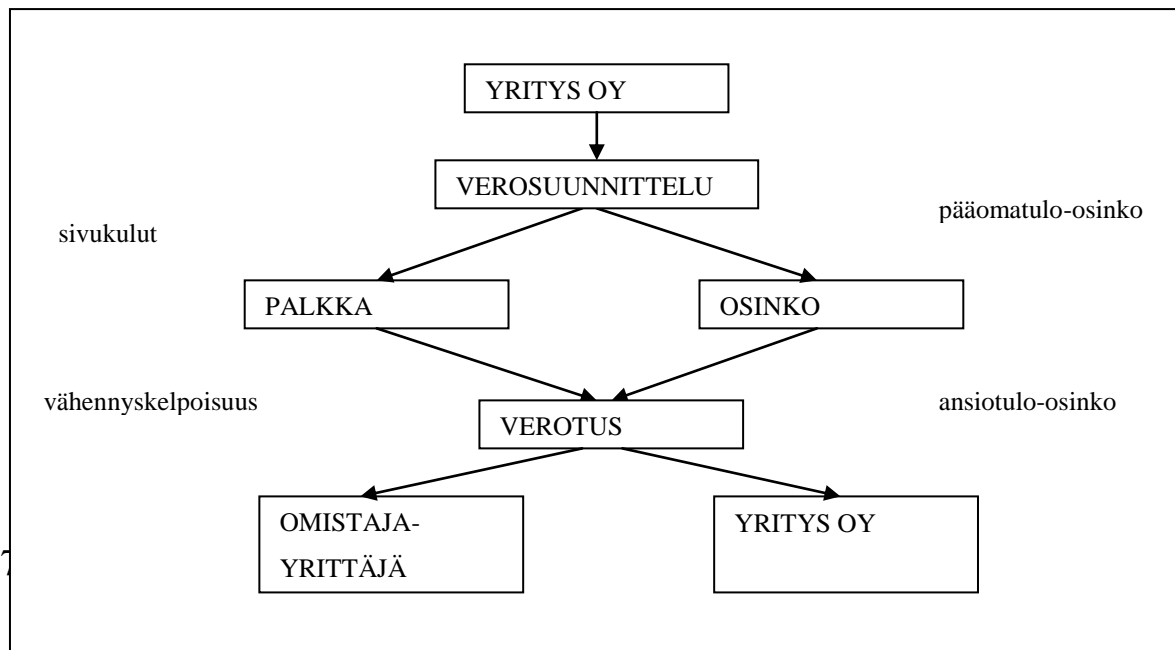
6 TUTKIMUKSEN TAVOITTEET JA VIITEKEHYS

6.1 Tutkimuksen tavoitteet ja tarkoitus

Tutkimuksen tavoitteena on löytää Yritys Oy:n omistajille optimaalinen palkan ja osingon suhde. Optimaalitalanteen tulee olla sellainen, että sen veroseuraamukset ovat edullisimmat sekä omistajien että yrityksen kannalta, sekä omistajayrittäjien rahantarve tulee tyydytettyä. Tarkoituksena on kehittää tulevaisuutta ajatellen laskentamalli, jonka avulla osingon ja palkan suhde saadaan laskettua tilikausittain.

Luotavan mallin tulee olla sellainen, että sillä voidaan suunnitella ennakkoon tulevan tilikauden tapahtumien vaikutusta sekä jo päättyneen tilikauden voitonjakoa. Yrityksen tilikausi päättyy 30.9.2008, jonka jälkeen malli tulee käyttöön suunniteltaessa voitonjakoa. Ennen vuodenvaihdetta ohjelman avulla tullaan suunnittelemaan seuraavan vuoden palkanmaksu omistajayrittäjille. Tässä työssä käyttämäni luvut eivät ole todellisia, sillä niillä vain testataan ohjelman toimivuutta. Oikeita lukuja tullaan käyttämään vasta kuluvan tilikauden jälkeen.

6.2 Käsitteellinen viitekehys

7.1 Kohdeyrityksen esittely

Opinnäytetyön toimeksiantaja on Uudessakaupungissa sijaitseva Case – yritys, joka toimii metallialalla. Yritys myy valmistamiaan tuotteita sekä suomalaisille, että ulkomaisille yrityksille. Ulkomaan vienti on viime vuosina tuonut merkittävän osan liikevaihdosta. Sen osuus vuoden 2007 tilinpäätöksessä oli ennätyselliset 90 %. Tärkeimpiä vientimaita viime vuosina ovat olleet Kiina, Espanja, Venäjä, Itävalta, Thaimaa ja Brasilia. Yritys työllistää tällä hetkellä vajaa 20 henkilöä. Liikevaihto oli 4,7 miljoonaa euroa vuonna 2007.

Kohdeyrityksen olen valinnut sillä perusteella, että olen työskennellyt yrityksessä vuoden 2006 alusta alkaen. Tutkimusongelma löytyi oman ehdotukseni pohjalta. Yrityksen johto antoi aiheeseen omia toivomuksiaan ja näin aihe saatiin rajattua tarpeeksi selväksi. Työlle on selkeä tarve yrityksessä.

7.2 Tutkimusstrategia ja tutkimusote

Tutkimusstrategialla tarkoitetaan tutkimuksen menetelmällisten ratkaisujen kokonaisuutta. Kolme perinteistä tutkimusstrategiaa ovat kokeellinen eli eksperimentaalinen tutkimus, kvantitatiivinen survey-tutkimus ja kvalitatiivinen tapaustutkimus eli case study.

Kokeellisessa tutkimuksessa mitataan yhden käsiteltävän muuttujan vaikutusta toiseen muuttujaan. Tietystä populaatiosta otetaan näyte jota analysoidaan erilaisien koejärjestelyjen valossa, harkitusti ja systemaattisesti olosuhteita muunnellen. Tutkitaan, että miten saadaan aikaan muutos yhdessä tai useammassa muuttujassa, kun muita muuttujia kontrolloidaan. Saadut muutokset mitataan numeerisesti. Kokeellinen tutkimus sisältää tavallisesti hypoteesin testaamisen.

Survey-tutkimuksessa kerätään tietoa standardoidussa muodossa joukolta ihmisiä. Kyselylomakkeilla tai strukturoiduilla haastatteluilla kerätään aineisto tietystä ihmisjoukosta valituilta yksilöiltä. Kerätyn aineiston avulla pyritään kuvailemaan, vertailemaan ja selittämään ilmiöitä. Survey-tutkimus on tyypillinen liike-elämän ja liikkeenjohdon tutkimuksissa, koska se mahdollistaa suuret otannat suhteellisen pienin kustannuksin.

Tapaustutkimuksessa kerätään yksityiskohtaista, intensiivistä tietoa yksittäisestä tapauksesta tai pienestä joukosta toisiinsa suhteessa olevia tapauksia. Tutkimuksessa näitä yksittäistapauksia tutkitaan yhteydessä ympäristöönsä. Tarvittava aineisto voidaan kerätä monin eri menetelmin, mm. havainnoin, haastatteluin ja dokumentteja tutkien. Tutkimuksen tavoitteena on tyypillisimmin ilmiöiden kuvailu. Tapaustutkimuksella voidaan myös täydentää survey-tutkimusta, sillä sen avulla saadaan kerättyä selityksiä todettuihin ilmiöihin. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2004, 123–126; Saunders, Lewis & Thornhill 2003, 91–93)

Tämä opinnäytetyö on tapaustutkimus eli case study, koska tutkimuksen kohteena on vain yksi yritys. Suurimman osan materiaalista olen kerännyt dokumentteja tutkimalla ja omien havaintoja tehden, mutta olen myös kysellyt mielipiteitä yrityksen johdolta aina aika ajoin.

Tutkimusote voi olla kvalitatiivinen tai kvantitatiivinen. Kvantitatiivisen tutkimusotannan avulla voidaan selvittää prosenttiosuuksiin ja lukumääriin liittyviä tutkimusongelmia sekä niiden riippuvuuksia. Kvantitatiivinen tutkimus edellyttää aina riittävän suurta ja edustavaa otantaa. Aineisto kerätään usein kyselylomakkein, joissa on valmiit vastausvaihtoehdot.

Kvalitatiivisen tutkimuksen avulla pystytään saamaan selville syyt eri tilanteiden takana, johon kvantitatiivinen tutkimus ei pysty. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkimusotantojen määrä on pieni. Tietoa voidaan kerätä käyttäen esim. ryhmäkeskusteluja tai syvähaastatteluja. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa ei pyritä tilastollisesti merkittävään edustavuuteen, vaan yritetään löytää vastaukset tutkittavana oleviin ongelmiin. (Heikkilä 1998, 16–17)

Tämä opinnäytetyö on kvalitatiivinen, koska tutkittavien määrä on pieni eikä tutkimuksella pyritä tilastollisesti merkittävään edustavuuteen. Tutkimusotantana on yksi yritys, jonka asettamaan ongelmaan pyritään löytämään ratkaisu.

7.3 Tutkimusmenetelmän valinta

Tutkimusmenetelmä koostuu niistä tavoista ja käytännöistä, joilla havaintoja kerätään. Tutkimusstrategia ja kerättävän aineiston laatu määrittävät yleensä käytettävät tutkimusmenetelmät. Tarkkailu on tutkimuksessa sitä, että aineistoa kerätään havainnoimalla, kysely on taas sitä, että käytetään haastatteluja ja kyselylomakkeita. Aineistoa voi kerätä myös tutkimalla jo laadittuja dokumentteja tai aiheeseen liittyviä kirjoituksia. Ennen päätelmien tekoa havaintoja punnitaan kriittisesti, niitä analysoidaan ja niiden pohjalta luodaan kokoavia näkemyksiä asioihin. (Hirsijärvi ym. 2004, 172)

Tässä opinnäytetyössä käytettyjä tutkimusmenetelmiä ovat havainnointi ja dokumenttien tutkiminen. En ole tehnyt yhtään varsinaista haastattelua, vaikka olenkin kysynyt välillä omistajien mielipiteitä asioihin. Työn luonne on määritellyt tutkimusmenetelmän selkeästi.

7.4 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Tutkimuksessa pyritään välttämään virheiden syntymistä, mutta silti tulosten luotettavuus ja pätevyys vaihtelevat. Tutkimusten luotettavuus pyritään aina arvioimaan erilaisia mittaus- ja tutkimustapoja käyttäen.

Tutkimuksen reliaabelius tarkoittaa mittaustulosten toistettavuutta eli sitä, että tulokset eivät ole sattumanvaraisia. Reliaabelius voidaan todeta usealla tavalla. Tulosta voidaan pitää reliaabelina, jos kaksi tutkijaa saa samanlaisen tuloksen tai jos tutkittavaa asiaa tutkitaan eri ajankohtina ja tulos on sama. Kvantitatiivisissa tutkimuksissa on kehitelty erilaisia tilastollisia menetelmiä, joiden avulla arvioidaan mittareiden luotettavuutta.

Toinen tutkimuksen arviointiin liittyvä käsite on validius eli pätevyys. Validius tarkoittaa mittarin tai tutkimusmenetelmän kykyä mitata juuri sitä, mitä on tarkoituskin mitata. Mittarit ja menetelmät eivät aina vastaa sitä todellisuutta, jota tutkija kuvittelee tutkivansa. (Hirsijärvi ym. 2004, 216–217)

Tutkimukseni nojaa vahvistettuihin ja tarkastettuihin tietoihin. Kaikki luvut on otettu joko tarkastetusta tilinpäätöksestä tai ulkopuolisten tahojen antamista tiedoista. Suurella todennäköisyydellä kuka tahansa henkilö pääsisi samaa informaatiota käyttäen samaan lopputulokseen kuin minä olen tutkimuksessani päätenyt. Reliaabeli on siis tutkimuksessani hyvä.

8 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Salassapitovelvollisuuden takia yrityksen nimeä ei mainita ja kaikki luvut on muutettu. Laaditun ohjelman tekniikka ei kuitenkaan muutu mihinkään oli osakkeenomistajia sitten 1 tai 10, tai yrityksen varat miljoona euroa tai miljardi euroa. Tapauskohtaisesti pitää kuitenkin aina katsoa ja muokata yrityksen nettovaralli-

suuden muodostuminen, johon liittyy monia eri säännöksiä. Olen testannut ohjelmaa monen eri tilikauden luvuilla, joita olen muutellut raporttia varten. Tutkimustulosten selkiyttämiseksi olen luonut yhden tilinpäätöksen (liite1), jota käytän esimerkkinä niissä kohdissa, joissa luvut haetaan tilinpäätöksestä.

Ohjelma on tarkoitettu suunnittelukäyttöön. Sitä ei ole yhdistetty tilinpäätössuunnitteluun eli palkan ja osingon määrää harkitessa tulee aina huomioida, myös yhtiön taloudellinen tilanne ja tuleva nettovarallisuuden kehittyminen. Ohjelman avulla voidaan kuitenkin suunnitella aina kun tilanne muuttuu ja tuloksen arviointi täsmentyy uusi linjaus palkalle ja osingolle.

Kaikissa tilanteissa tulee myös huomioida yhtiön rahatilanne. Palkkaa ei voida maksaa enempää kuin tilillä on rahaa ja osingonjaon yhteydessä tulee aina huomioida sen vaikutukset yrityksen rahoitustilanteeseen.

8.1 Ohjelman esittely

Ohjelma sisältää paljon kaavoja, joita en ole käynyt läpi tutkimustuloksia esitellessä. Ohjelmassa oleviin harmaisiin soluihin syötetään muuttuvia arvoja ja läheltä kaikki muut solut sisältävät kaavoja. Olen esitellyt tutkimustuloksissani vain ohjelman toimintaperiaatteet.

8.1.1 Kaksi tasavertaista osakkeenomistajaa

Ensimmäisessä esimerkissä käyn läpi tilanteen, jossa on kaksi osakkeenomistajaa, joilla kummallakin on 50 % omistusosuus yrityksessä. Nettovarallisuuden laskeamisessa käytetyt luvut ovat liitteen 1 tilinpäätöksestä. Kunnallisvero on laskettu Uudenkaupungin kunnallisveroprosentin mukaan ja kirkollisverona on evankelis-luterilaisen kirkon tuloveroprosentti.

	A	B	C	D	E	F	G	H
1								
2								
3		Osakkeenomistajat		N1		N2		Yhteensä
4				50		50		100
5								

Kuvio 4. Osakkeenomistajien määrittely

Ohjelman ensimmäisellä välilehdellä annetaan osakkeenomistajien tiedot. Harmaalla pohjalla oleviin ruutuihin voi muuttaa arvoja, muut solut ovat lukittuja.

	A	B	C	D
1				
2		Nettovarallisuus		
3				
4		Varat		
5		Aineelliset hyödykkeet		1 221 470
6		Sijoitukset		1 320
7		Vaihto-omaisuus		1 215 963
8		Saamiset		2 518 087
9		Rahoitusomaisuusarvopaperit		1 520 964
10		Rahat ja pankkisaamiset		5 426 200
11		Yhteensä		11 904 004
12				
13		Pakollinen varaus		
14		Takuuvaraus		51 270
15		Velat		
16		Lyhytaikainen		7 141 899
17				
18		Nettovarallisuus		4 710 835
19				
20		Osakkeen matemaattinen arvo		47 108
21				

Kuvio 5. Nettovarallisuuden laskeminen

Ohjelman toiselle välilehdelle syötetään tiedot yhtiön varoista ja veloista. Ohjelma laskee nettovarallisuuden ja osakkeen matemaattisen arvon. Ohjelma hakee osakkeiden lukumäärän Osakkeenomistajat-välilehdeltä matemaattista arvoa varten.

Case-yrityksen kohdalla takuuvaraus käsitellään velkana, joka pienentää nettovarallisuutta. Tämä on kuitenkin aina tapauskohtaista ja riippuu verottajan päätöksestä. Jos yrityksellä olisi luotollisen sekkitalin luottolimiitti, sitä ei vähennettäisi velkana tässä tilanteessa.

	A	B	C	D	E	F	G
1							
2							
3					N1	N2	
4			Palkka				
5			Kk-palkka		1 080,00	1 080,00	
6			Vuosipalkka		12 960,00	12 960,00	
7			Lomakorvaus		648,00	648,00	
8			Luontoisedut		0,00	0,00	
9			Palkka yhteensä		13 608,00	13 608,00	
10							
11			Ennakonpidätys				
12			Kunnallisveron alainen ansiotulo		9 418,00	9 418,00	
13			Kunnallisvero	19,25 %	1 812,97	1 812,97	
14			Kirkollisvero	1,50 %	141,27	141,27	
15			Valtionveron alainen ansiotulo		12 588,11	12 588,11	
16			Valtionvero		0,00	0,00	
17			Eläkevakuutus-%	4,10 %	557,93	557,93	
18			Tyött. vakuutus-%	0,34 %	46,27	46,27	
19							
20							
21							
22			Valtion tulovero				
23			alaraja	vero alarajalla	vero-% ylittävästä osasta		
24			12600	8	8,5 %		
25			20800	705	19,0 %		
26			34000	3213	23,5 %		
27			62000	9793	31,5 %		
28							

Kuvio 6. Palkkalaskelma

Kolmannella välilehdellä määritellään palkka. Haluttu kuukausipalkan määrä annetaan ylimmälle riville, jonka jälkeen ohjelma laskee vuosipalkan ja lomakorvaukset. Myös mahdolliset luontoisedut voi syöttää laskelmaan. Viivan alle saadaan koko vuoden palkka yhteensä.

Ennakonpidätyksiin ohjelma hakee tiedot veronalaisista palkoista seuraavalta välilehdeltä, Vähennykset. Kunnallisveron alaisesta ansiotulosta ohjelma laskee kunnallisveron annetun prosentin mukaan samoin kuin kirkollisveron. Valtionveron alaisesta ansiotulosta ohjelma laskee valtionveron alla olevan taulukon avulla.

Eläkevakuutuksen ja työttömyysvakuutuksen ohjelma laskee vain palkasta, sillä ansiotulo-osingosta ei mene näitä maksuja. Eläkevakuutusprosentti ja työttömyysvakuutusprosentti pitää myös syöttää ohjelmaa.

Annettu rahapalkka 1080 euro on tässä tapauksessa suurin mahdollinen palkka niin, että siitä ei mene ollenkaan valtionveroa. Jos omistajayrittäjillä olisi luontoisetuja, rahapalkan määrä luonnollisesti pienenesi. Kunnallisveroa ei saa nollassi muuta kuin suuremmilla vähennyksillä, sillä sitä menee aina kun on ansiotuloja.

Neljännellä välilehdellä ohjelma laskee kunnallisverotuksen ja valtionverotuksen verovähennykset. Ansiotulon ohjelma hakee Yhteenveto-välilehdeltä. Ansiotulosta vähennetään tulonhankkimisvähennys, eläkevakuutusmaksuvähennys ja työttömyysvakuutusmaksuvähennys. Jos ansiotulot ovat pienemmät kuin suurimmat mahdolliset vähennykset, vähennysten määrä on sama kuin ansiotulojen määrä. Tässä kohdassa voisi vähentää myös matkakulut, jos ne ylittävät omavastuuosuiden. Vähennysten jälkeen ohjelma laskee puhtaan ansiotulon määrän.

	A	B	C	D	E	F
1	Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys					
2						
3					N1	N2
4						
5	Ansiotulo				13608,00	13608,00
6	Tulohankkimisvähennys				620,00	620,00
7	Eläkemaksuvähennys		4,10 %		557,93	557,93
8	Tyött.vakuutusmaksuvähennys		0,34 %		46,27	46,27
9	Puhdas ansiotulo				12383,80	12383,80
10						
11						
12	Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys					
13		Enimmäismäärä		3570,00		
14		Pienennysraja		14000,00		
15		Pienennys-%		4,5 %		
16						
17		alaraja	yläraja	%	€	€
18		2500,00	7230,00	51 %	2412,30	2412,30
19		7230,00		28 %	1785,84	1785,84
20		Vähennys ennen pienennystä			3570,00	3570,00
21		Pienennys			0,00	0,00
22		Ansiotulovähennys			3570,00	3570,00
23						
24					8813,80	8813,80
25	Kunnallisverotuksen perusvähennys					
26	Vähennys	1480,00	pienennys		1466,76	1466,76
27	Penennys-%	20,0 %	vähennys		13,24	13,24
28						
29	Kunnallisveron alainen ansiotulo				8800,57	8800,57
30						

Kuvio 7. Kunnallisverotuksen vähennykset

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen laskemista varten taulukkoon tulee syöttää ansiotulovähennyksen enimmäismäärä, pienennysraja ja pienennysprosentti. Annetut alarajat ja prosentit tarkoittavat sitä, että vähennys on 51 % tulojen 2500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 28 prosenttia. Vähennyksen enimmäismäärä on 3570 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 14 000 euroa vähennys pienenee 4,5 % puhtaan ansiotulon 14 000 euroa ylittävältä osalta. Solussa E18 ohjelma laskee seuraavasti: Jos ansiotulo on suurempi kuin 7230, 7230:sta vähennetään 2500 ja erotus kerrotaan 51 % ja jos ansiotulo on pienempi kuin 7230, mutta suurempi kuin 2500, ansiotulosta vähennetään 2500 ja erotus kerrotaan 51 %. Solussa E19 ohjelma laskee seuraavasti: Jos ansiotulo on suurempi kuin 7230, ansiotulosta vähennetään 7230 ja erotus kerrotaan 28 %. Solussa E20 ohjelma laskee seuraavasti: Jos kaksi

edellistä kohtaa summattuna on enemmän kuin ansiotulovähennyksen enimmäisraja, vähennys on enimmäismäärän verran ja muuten se on edellisten kohtien summa. Tämän jälkeen lasketaan mahdollinen pienennys. Jos puhdas ansiotulo on enemmän kuin 14 000 euroa, puhtaasta ansiotulosta vähennetään 14 000 ja erotus kerrotaan pienennysprosentilla eli 4,5 %. Lopullinen ansiotulovähennyksen määrä on vähennys ennen pienennystä vähennettynä pienennyksellä tai nolla, jos pienennys on vähennystä suurempi.

Kunnallisverotuksen perusvähennystä varten pohjaan pitää syöttää perusvähennyksen määrä ja pienennysprosentti. Perusvähennys lasketaan puhtaasta ansiotulosta, josta on tehty jo muut kunnallisverotuksessa hyväksytyt vähennykset. Jos näiden ansiotulojen määrä on suurempi kuin vähennyksen määrä, ansiotuloista vähennetään perusvähennyksen määrä ja erotus kerrotaan pienennysprosentilla. Vähennys on yhteensä erotus joka jää kun perusvähennyksestä vähennetään pienennetty vähennys tai jos se on suurempi kuin perusvähennys, vähennys on nolla. Perusvähennyksen jälkeen on saatu laskettua kunnallisveron alainen ansiotulo, joka siirtyy palkka välilehdelle, jossa verot lasketaan.

	A	B	C	D	E	F	
31							
32	Valtionverotuksen ansiotulovähennys						
33							
34							
35	Ansiotulo				13608,00	13608,00	
36	Tulohankkimisvähennys				620,00	620,00	
37	Eläkemaksuvähennys				557,93	557,93	
38	Tyött.vakuutusmaksuvähennys				46,27	46,27	
39	Puhdas ansiotulo				12383,80	12383,80	
40							
41	Valtionverotuksen ansiotulovähennys						
42		Enimmäismäärä		400,00			
43		Pienennysraja		33000,00			
44		Pienennys-%		0,9 %			
45							
46		alaraja	yläraja	%	€		
47		2500,00		3,6 %	399,89	399,89	
48		Vähennys ennen pienennystä			399,89	399,89	
49		Pienennys			0,00	0,00	
50		Ansiotulovähennys			399,89	399,89	
51							
52	Valtionveron alainen ansiotulo					11983,92	11983,92
53							

Kuvio 8. Valtionverotuksen vähennykset

Valtionverotuksen ansiotulovähennyksen laskeminen alkaa myös puhtaan ansiotulon määrittämisellä. Tämän jälkeen pohjaan syötetään ansiotulovähennyksen enimmäismäärä, pienennysraja, pienennysprosentti, alaraja ja vähennysprosentti. Vähennys saadaan kertomalla 3,6 %:lla ansiotulon 2500 euroa ylittävä osa. Vähennys ennen pienennystä on edellisen kohdan tulos, jos se ei ole suurempikuin vähennyksen enimmäismäärä eli 400 euroa. Pienennys on nolla, jos puhdas ansiotulo on pienempi kuin 33 000 euroa, muuten se on puhtaan ansiotulon ja pienennysrajan erotus kerrottuna pienennysprosentilla. Lopullinen ansiotulovähennys on vähennys ennen pienennystä miinus pienennys. Lopulta saadaan valtionveron alainen ansiotulo vähentämällä puhtaasta ansiotulosta ansiotulovähennys. Tämä luku siirtyy Palkka-välilehdelle verojen laskentaa varten.

	A	B	C	D	E	F
1			Osinko	1 800		
2						
3					N1	N2
4	Omistajayrittäjien tilanne					
5			Palkka		13 608	13 608
6			Osinko		90 000	90 000
7			Yhteensä		103 608	103 608
8						
9			Verovapaa osinko	9,00 %	211 988	211 988
10					121 988	121 988
11						
12			Pääomatulo-osinko		0	0
13			verovapaa	30,00 %	0	0
14			verotettava	70,00 %	0	0
15			Pääomatulovero	28,00 %	0	0
16						
17			Ansiotulo-osinko		0	0
18			verovapaa	30,00 %	0	0
19			verotettava	70,00 %	0	0
20						
21			Palkka		13 608	13 608
22						
23			Verotettava ansiotulo		13 608	13 608
24			Ennakonpidätys			
25			Kunnallisveron alainen ansiotulo		8 800,57	8 800,57
26			Kunnallisvero	19,25 %	1 694,11	1 694,11
27			Kirkollisvero	1,50 %	132,01	132,01
28			Valtionveron alainen ansiotulo		11 983,92	11 983,92
29			Valtionvero		0,00	0,00
30			Eläkevakuutus-%	4,10 %	557,93	557,93
31			Tyött. vakuutus-%	0,34 %	46,27	46,27
32			Maksut yhteensä		2 430,31	2 430,31
33						
34			sotu-maksu	5,87 %	799	799
35			TyEL	17,04 %	2 319	2 319
36			muut maksut, yritys	0,70 %	95	95
37			Maksut yhteensä		3 213	3 213
38			Käteen jää		101 178	101 178
39						
40			Verot yhteensä			
41			Yritys	26,00 %	13 005	13 005
42			Omistajayrittäjä		2 430	2 430
43			Yhteensä		15 435	15 435
44			Yhteensä omistajayrittäjä ja yritys			
45			Vero-%		14,90 %	14,90 %
46			Yrittäjän käteen jää		101 178	101 178
47						

Kuvio 9. Osingon ja palkan yhteenveto

Viidennellä ja viimeisellä välilehdellä on osingon määrän suunnittelu, ja palkan ja osingon verotuksen yhteenveto sekä omistajayrittäjän että yrityksen kannalta.

Ylimmällä rivillä olevaan harmaaseen soluun annetaan haluttu osingon määrän per osake. Tämän jälkeen tilannetta katsotaan taas jokaisen osakkeenomistajan kannalta erikseen. Palkan ohjelma hakee Palkka-välilehdeltä. Osingon määrän ohjelma laskee hakemalla Osakkeenomistajat-välilehdeltä osakkeiden määrän ja kertoo sen osingon määrällä. Palkka ja osinko lasketaan yhteen viivan alle. Verovapaan osingon määrä saadaan laskemalla ensin pääomatulo-osingon osuus eli 9 % osakkeiden matemaattisesta arvosta. Tiedot tähän ohjelma hakee Osakkeenomistajat-välilehdeltä ja Nettovarallisuus-välilehdeltä. Verovapaan pääomatulo-osingon määrä on maksimissaan 90 000 euroa per osakkeenomistaja. 90 000 euroa ylittävä osuus lasketaan seuraavalla rivillä. Jos pääomatulo-osinkoa on yli 90 000 euroa, seuraavaksi siitä lasketaan 30 % verovapaa osuus ja 70 % verollinen osuus. 70 % osuudesta menee pääomatulovero eli 28 %. Ansiotulo-osinkoa on, jos osinkoa on jaettu yli 9 % osakkeiden matemaattisesta arvosta. Tästä erotellaan myös 30 % verovapaa osa ja 70 % verollinen osa.

Seuraavaksi ansiotulot yhdistetään ja tämä tieto siirtyy Vähennykset-välilehdelle. Seuraavien rivien tiedot ennakonpidätyksestä, eläkevakuutuksesta ja työttömyysvakuutuksesta ohjelma hakee Palkka-välilehdeltä. Yritykseltä menevät maksut lasketaan tällä välilehdellä ja niitä varten ohjelmaan pitää syöttää tarvittavat prosentit. Sotu-maksu, TyEL ja muut maksut menevät vain palkasta. Maksut yhteensä riveillä on laskettu yhteen yrittäjän ja yrityksen maksamat maksut. Tämän jälkeen viivan alle ohjelma laskee mitä yrittäjälle jää käteen omien maksujensa jälkeen.

Verot lasketaan ensin yritykselle ja sitten omistajayrittäjälle. Yritys maksaa osingon osuudesta veroa 26 %. Koska palkka sivukuluineen on vähennyskelpoista, se huomioidaan tässä vaiheessa eli ne vähentävät yrityksen maksamien verojen määrää. Omistajayrittäjä maksaa mahdollisesti pääomatuloveroa osingoista ja kunnallis- ja valtionveroa palkasta ja ansiotulo-osingosta sekä vakuutusmaksuja palkasta. Verot lasketaan yhteen ja niitä verrataan alussa laskettuun palkan ja osingon yhteismäärään jotta saadaan yhteinen veroprosentti. Tämän jälkeen on vielä tarkastusrivi, joka laskee yrittäjälle käteen jäävän osuuden eri soluista kuin ylempänä.

Jos omistajayrittäjien rahatarve olisi suurempi kuin edellisellä minimivero vaihtoehdolla saa, voi palkan ja osingon määrää suurentaa tarvittavan määrän. Käyn vielä läpi esimerkin jossa kuukausipalkka on 3000 euroa ja luontoisetuna on puhe-
linetu sekä osinkoa jaetaan 3000 euroa per osake.

	A	B	C	D	E	F
1						
2					N1	N2
3			Palkka			
4			Kk-palkka		3 000,00	3 000,00
5			Vuosipalkka		36 000,00	36 000,00
6			Lomakorvaus		1 800,00	1 800,00
7			Luontoisedut		240,00	240,00
8			Palkka yhteensä		38 040,00	38 040,00
9						
10			Ennakonpidätys			
11			Kunnallisveron alainen ansiotulo		33 138,92	33 138,92
12			Kunnallisvero	19,25 %	6 379,24	6 379,24
13			Kirkollisvero	1,50 %	497,08	497,08
14			Valtionveron alainen ansiotulo		35 355,60	35 355,60
15			Valtionvero		3 531,57	3 531,57
16			Eläkevakuutus-%	4,10 %	1 559,64	1 559,64
17			Tyött. vakuutus-%	0,34 %	129,34	129,34
18						
19						

Kuvio 10. Suurempi palkka

Palkkaa vuodessa kertyy tässä tapauksessa 38 040 euroa. Kunnallisveron ja valtionveron alaisia ansiotuloja laskettaessa pienennysrajat ylittyvät ja vähennyksiä saa tehtyä huomattavasti vähemmän, joka käy ilmi seuraavasti kuviosta.

	A	B	C	D	E	F
1	Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys					
2						
3					N1	N2
12	Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys					
13		Enimmäismäärä		3570,00		
14		Pienennysraja		14000,00		
15		Pienennys-%		4,5 %		
16						
17		alaraja	yläraja	%	€	€
18		2500,00	7230,00	51 %	2412,30	2412,30
19		7230,00		28 %	8626,80	8626,80
20		Vähennys ennen pienennystä			3570,00	3570,00
21		Pienennys			977,90	977,90
22		Ansiotulovähennys			2592,10	2592,10
23						
24					33138,92	33138,92
25	Kunnallisverotuksen perusvähennys					
26	Vähennys		1480,00	pienennys	6331,78	6331,78
27	Penennys-%		20,0 %	vähennys	0,00	0,00
28						
29	Kunnallisveron alainen ansiotulo				33138,92	33138,92
30						
40						
41	Valtionverotuksen ansiotulovähennys					
42		Enimmäismäärä		400,00		
43		Pienennysraja		33000,00		
44		Pienennys-%		0,9 %		
45						
46		alaraja	yläraja	%	€	
47		2500,00		3,6 %	1279,44	1279,44
48		Vähennys ennen pienennystä			400,00	400,00
49		Pienennys			24,58	24,58
50		Ansiotulovähennys			375,42	375,42
51						
52	Valtionveron alainen ansiotulo				35355,60	35355,60
53						

Kuvio 11. Vähennykset suuremmalla palkalla

Vähennykset pienenevät aikaisempaan sillä puhdas ansiotulo ylittää sekä kunnallisverotuksen että valtionverotuksen pienennysrajan. Tämä tarkoittaa sitä, että kun aikaisemmassa esimerkissä kunnallisverotuksen ansiotulovähennys oli maksimaalinen, nyt se on pienentynyt melkein 1000 eurolla. Valtionverotuksessa suuret tulot tarkoittavat sitä, että ansiotulojen kasvaessa sekä verotettavan tulon että progressiivisen veron määrä kasvaa.

	A	B	C	D	E	F
1			Osinko	3 000		
2						
3					N1	N2
4	Omistajayrittäjien tilanne					
5			Palkka		38 040	38 040
6			Osinko		150 000	150 000
7			Yhteensä		188 040	188 040
8						
9			Verovapaa osinko	9,00 %	211 988	211 988
10					121 988	121 988
11						
12			Pääomatulo-osinko		60 000	60 000
13			verovapaa	30,00 %	18 000	18 000
14			verotettava	70,00 %	42 000	42 000
15			Pääomatulovero	28,00 %	11 760	11 760
16						
17			Ansiotulo-osinko		0	0
18			verovapaa	30,00 %	0	0
19			verotettava	70,00 %	0	0
20						
21			Palkka		38 040	38 040
22						
23			Verotettava ansiotulo		38 040	38 040
24			Ennakonpidätys			
25			Kunnallisveron alainen ansiotulo		33 138,92	33 138,92
26			Kunnallisvero	19,25 %	6 379,24	6 379,24
27			Kirkollisvero	1,50 %	497,08	497,08
28			Valtionveron alainen ansiotulo		35 355,60	35 355,60
29			Valtionvero		3 531,57	3 531,57
30			Eläkevakuutus-%	4,10 %	1 559,64	1 559,64
31			Tyött. vakuutus-%	0,34 %	129,34	129,34
32			Maksut yhteensä		12 096,87	12 096,87
33						
34			sotu-maksu	5,87 %	2 233	2 233
35			TyEL	17,04 %	6 482	6 482
36			muut maksut, yritys	0,70 %	266	266
37			Maksut yhteensä		8 982	8 982
38			Käteen jää		164 183	164 183
39						
40			Verot yhteensä			
41			Yritys	26,00 %	9 942	9 942
42			Omistajayrittäjä		23 857	23 857
43			Yhteensä		33 798	33 798
44			Yhteensä omistajayrittäjä ja yritys			
45			Vero-%		17,97 %	17,97 %
46			Yrittäjän käteen jää		164 183	164 183
47						

Kuvio 12. Suurempi osinko ja yhteenveto

Koska yhtiön nettovarallisuus on erittäin hyvä, ei omistajayrittäjä joudu näinkään suurella osingonjaolla maksamaan ansiotuloveroa osingosta. Suurten verovapai-

den osuuksien takia myös kokonaisveroprosentti jää alhaiseksi, vain 17,97 %. Tällä tavalla yrittäjän käteen jää 164 183 euroa, kun edellisessä kohdassa rahaa jäi 101 178 euroa.

8.1.2 Viisi osakkeenomistajaa

Seuraavassa käyn läpi tilanteen, jossa osakkeenomistajia on viisi. Yhtiön nettovallisuus oletetaan samaksi kuin edellisessä esimerkissä. Osakkeenomistajien omistusosuutensa jakautuvat niin, että N1 ja N2 omistavat kumpikin 30 yhtiön osaketta, N3 omistaa 20 osaketta ja N4 sekä N5 kumpikin 10 osaketta. Yhtiön osakkeiden yhteismäärä pysyy edelleen sadassa.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1										
2										
3				Osakkeenomistajat	N1	N2	N3	N4	N5	Yhteensä
4					30	30	20	10	10	100
5										

Kuvio 13. Viisi osakkeenomistajaa

Osakkeenomistajien määrää saadaan muutettua lisäämällä sarakkeita ennen yhteensä -solua. Yhteensä – solun kaava on hyvä tarkastaa tässä vaiheessa, että kaikkien osakkeiden määrät tulevat varmasti mukaan. Muilla välilehdillä sarakkeiden lisäämisen jälkeen kaavat kopioidaan alkuperäisistä soluista lisättyihin soluihin.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1									
2					N1	N2	N3	N4	N5
3			Palkka						
4			Kk-palkka		1 650,00	1 650,00	1 650,00	0,00	0,00
5			Vuosipalkka		19 800,00	19 800,00	19 800,00	0,00	0,00
6			Lomakorvaus		990,00	990,00	990,00	0,00	0,00
7			Luontoisedut		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8			Palkka yhteensä		20 790,00	20 790,00	20 790,00	0,00	0,00
9									
10			Ennakonpidätys						
11			Kunnallisveron alainen ansiotulo		15 913,04	15 913,04	15 913,04	0,00	0,00
12			Kunnallisvero	19,25 %	3 063,26	3 063,26	3 063,26	0,00	0,00
13			Kirkollisvero	1,50 %	238,70	238,70	238,70	0,00	0,00
14			Valtionveron alainen ansiotulo		18 846,92	18 845,92	18 844,92	0,00	0,00
15			Valtionvero		538,99	538,90	538,82	0,00	0,00
16			Eläkevakuutus-%	4,10 %	852,39	852,39	852,39	0,00	0,00
17			Tyött. vakuutus-%	0,34 %	70,69	70,69	70,69	0,00	0,00
18									
19									

Kuvio 14. Palkka kolmelle yrityksessä työskentelevälle osakkeenomistajalle.

Viidestä osakkeenomistajasta kolmen ensimmäisen oletetaan työskentelevän yhtiössä. Heidän kaikkien työpanoa on samanlainen ja näin ollen kaikille maksetaan samaa palkkaa. Palkan määrä on päätetty niin, että valtionvero pysyy ensimmäisellä portaalla veroasteikossa.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1			Osinko	3 000					
2									
3					N1	N2	N3	N4	N5
4			Omistajayrittäjien tilanne						
5			Palkka		20 790	20 790	20 790	0	0
6			Osinko		90 000	90 000	60 000	30 000	30 000
7			Yhteensä		110 790	110 790	80 790	30 000	30 000
8									
9			Verovapaa osinko	9,00 %	127 193	127 193	84 795	42 398	42 398
10					37 193	37 193	0	0	0
11									
12			Pääomatulo-osinko		0	0	0	0	0
13			verovapaa	30,00 %	0	0	0	0	0
14			verotettava	70,00 %	0	0	0	0	0
15			Pääomatulovero	28,00 %	0	0	0	0	0
16									
17			Ansiotulo-osinko		0	0	0	0	0
18			verovapaa	30,00 %	0	0	0	0	0
19			verotettava	70,00 %	0	0	0	0	0
20									
21			Palkka		20 790	20 790	20 790	0	0
22									
23			Verotettava ansiotulo		20 790	20 790	20 790	0	0
24			Ennakkonpidätys						
25			Kunnallisveron alainen ansiotulo		15 913,04	15 913,04	15 913,04	0,00	0,00
26			Kunnallisvero	19,25 %	3 063,26	3 063,26	3 063,26	0,00	0,00
27			Kirkollisvero	1,50 %	238,70	238,70	238,70	0,00	0,00
28			Valtionveron alainen ansiotulo		18 846,92	18 845,92	18 844,92	0,00	0,00
29			Valtionvero		538,99	538,90	538,82	0,00	0,00
30			Eläkevakuutus-%	4,10 %	852,39	852,39	852,39	0,00	0,00
31			Tyött. vakuutus-%	0,34 %	70,69	70,69	70,69	0,00	0,00
32			Maksut yhteensä		4 764,02	4 763,93	4 763,85	0,00	0,00
33									
34			sotu-maksu	5,87 %	1 221	1 221	1 221	0	0
35			TyEL	17,04 %	3 543	3 543	3 543	0	0
36			muut maksut, yritys	0,70 %	146	146	146	0	0
37			Maksut yhteensä		4 909	4 909	4 909	0	0
38			Käteen jää		106 026	106 026	76 026	30 000	30 000
39									
40			Verot yhteensä						
41			Yritys	26,00 %	7 519	7 519	-281	7 800	7 800
42			Omistajayrittäjä		4 764	4 764	4 764	0	0
43			Yhteensä		12 283	12 283	4 483	7 800	7 800
44			Yhteensä omistajayrittäjä ja yritys						
45			Vero-%		11,09 %	11,09 %	5,55 %	26,00 %	26,00 %
46			Yrittäjän käteen jää		106 026	106 026	76 026	30 000	30 000

Kuvio 15. Yhteenvedo ja osinko viidelle osakkeenomistajalle

Osinkoa päätetään jakaa 3000 euroa per osake, joka on kokonaan verovapaata kaikille osakkeenomistajille. Tällaisessa tilanteessa suurin kokonaisveroprosentti kertyy yrityksessä työskentelemättömistä osakkeenomistajista. N3 osakkeenomistajasta yrityksen verot ovat periaatteessa negatiiviset, mikä lopullisessa verotuksessa tasoittuu muiden verotettavien kanssa.

8.1.3 Nettovarallisuusvaikutukset

Ohjelmassa ei ole erikseen laskettu nettovarallisuusvaikutuksia. Ne tulee siis huomioida erikseen. Esimerkkiyrityksen nettovarallisuus on erittäin hyvä ja vain sitä kautta näin suuret verovapaat osingot ovat mahdollisia. Jos yritys olisi lähempänä rajaa, jossa täysiä 90 000 euron verovapaita osinkoja ei voisi enää hyödyntää, olisi varmasti kannattavampaa kasvattaa palkan osuutta.

Yhtiön nettovarallisuushan saadaan vähentämällä yhtiön varoista yhtiön velat. Osingonjaossa yhtiön varat pienenevät. Tosin myös suuri palkka pienentää varoja, sillä se vaikuttaa yhtiön tulokseen, joka siirtyy taseen varoihin. Nettovarallisuutta on vaikea suunnitella, ellei tulevan tilikauden voittoa pystytä arvioimaan mahdollisimman tarkasti. Nettovarallisuusvaikutukset tulee siis pitää mielessä koko ajan varojen jaosta päätettäessä.

8.2 Ohjelman sopivuus Case-Yritykselle

Kävimme Case-yrityksen toimitusjohtajan (myös osakkeenomistaja) kanssa ohjelman läpi niin että se saatiin vastaamaan yrityksen tarpeita. Esittelin ohjelman vasta hyvin loppuvaiheessa eli suunnitteluprosessiin toimitusjohtaja ei osallistunut. Ohjelmaa tullaan käymään paremmin läpi vasta kun kuluva tilikausi on ohi ja osingonjakoa ja ensi vuoden palkanmaksua suunnitellaan. Nyt tarkoitus oli vain tarkistaa pääpiirteittäin ohjelman toimintaperiaatteet.

Toimitusjohtajan mielestä ohjelma vastaa nykyisellään yrityksen asettamia tavoitteita. Se on tarpeeksi tarkka verojen suhteen, jotta siitä saa oikean kuvan. Ohjelma on myös niin automatisoitu, että sillä on helppo suunnitella palkan ja osingon määrää ilman että joutuu muuttamaan mitään muita seikkoja. Ohjelman käytön helppous oli sen tarkkuuden ohella tärkeimmät tekijät yritykselle. Tärkeätä on myös se, että solut joihin saa muuttaa arvoja ovat selkeästi eroteltu kaavoja sisältävistä soluista, jotta mitään vahinkoa ei pääse käymään. Luku kaavan tilalla kun saattaa muuttaa tulosta ratkaisevasti ilman että virhettä huomaa ollenkaan. Siinä vaiheessa kun lisään ohjelmaa oikeat yritystä koskevat tiedot, tulen lukitse-

maan solut jotka sisältävät kaavoja. Näin niitä ei pääse huomaamattaan muuttamaan. Kun soluja on suojattu, ohjelma pyytää aina salasanan, jos näitä soluja yrittää muuttaa.

Sain myös kehitysidean ohjelmaan, jota en enää tähän opinnäytetyöhön kerinnyt lisäämään. Toimitusjohtaja toivoi eläkemaksujen vaikutuksien huomioimista, sillä vaikuttavathan nekin suurelta osin palkan edullisuuden suunnitteluun. Ennen tilikauden loppua ja ohjelman virallista käyttöönottoa tulen lisäämään siihen vielä yhden välilehden, jossa lasketaan kertyneet eläkkeet ja niistä myöhemmin saatavat maksut.

Ohjelma tulee varmasti muutenkin vielä muuttumaan kun sitä päästään oikeasti käyttämään. Lähtökohta on nyt kuitenkin hyvä, sillä kaikki tärkeimmät seikat löytyvät ja loppu on vain ohjelmasta saatavan lisäinformaation hyödyntämistä.

Hyviä jatkotutkimuksen aiheita voisivat olla eri tilanteet, jossa ohjelman toimintaperiaatteet muuttuvat. Esimerkiksi, jos yrityksellä olisi saamisia osakkailta tai yritys omistaisi asunnon, jossa osakas asuu. Myös tilanne, jossa osakkaalla on velkaa yritykseen osakkeiden ostosta, vaikuttaisi nettovarallisuuden muodostumiseen.

LÄHTEET

Aaltonen, K. & Kukkonen, A. 2007. Ajankohtaista. [Viitattu 29.5.2008]. Saatavissa: http://www.laskentatieto.fi/ajankohtaista.php?news_id=32

Aaltonen, K. & Kukkonen, A. 2007. Uuden osakeyhtiölain vaikutuksia verotukseen. Ohje Dnro 206/345/2007, 8.3.2007. VerohallintoL. [Viitattu 9.4.2008]. Saatavissa: <http://www.vero.fi/artikkeli/5399>

Ahonen, T., Arpalahti, J., Auranen, K., Etholén, T., Helakoski, E., Järvenoja, M., Kettunen, T., Klemola, A., Kuivisto, E., Liede, H., Nikkanen, A., Ojala, I., Pulkkanen, P., Sneck, T., Tannila, E., Tanska, M., Uusitalo, S., Vuopala, H. & Äärilä, L. 2006. Yrityksen verosuunnittelu 2006. Tampere. Talentum Media Oy ja Ernst & Young Oy.

Alhola, K. 2007. Palkkaa vai osinkoa veroseuraamusten näkökulmasta. Tilisanoimat 28(5), 36–41.

Eskola, A. 2004. Palkka – Työsuhteen ja palkanlaskennan perusteet. Keuruu. Kustannusosakeyhtiö Otava.

Fennia. 2007. Lakisääteinen tapaturmavakuutus. [Viitattu 5.6.2008]. Saatavissa: <http://www.fennia.fi/Yritysassiakkaat/Henkilosto/LakiinPerustuvatHenkilovakuutukset/LakisääteinenTapaturmavakuutus.htm>

Heikkilä, T. 1998. Tilastollinen tutkimus. Helsinki. Oy Edita Ab.

Helsingin Kauppakamari. 2007. Palkkakansio. Helsinki. Helsingin Kamari Oy

Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. Helsinki. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Joutsu, A., Linnavirta, R., Saukkonen, L. & Tanska, M. 2007. Veroraportointi. Lahti. Markprint Oy.

Kotiranta, K., Raunio, M., Romppainen, L. & Ukkola, O. 2007. Varojen jakaminen ja verotus osakeyhtiössä. Jyväskylä. KHT-Media Oy.

Leppiniemi, J. 2004. Yrittäjän verokirja – verouudistuksesta ja tilinpäätöksestä. Lahti. Tietosykli Oy.

Leppiniemi, J. & WSOY. 2008. Yritysrahoitus. WSOYpro. [Viitattu 15.5.2008]. Saatavissa

<http://www.wsoypro.fi.lillukka.samk.fi/wsoypro.aspx?prevpos=YR111.5360&page=selain&ts=yo&pos=YR111.0&offset=#gethere>

Niskakangas, H. & WSOY. 2008. Henkilöverotus. WSOYpro. [Viitattu 15.5.2008]. Saatavissa

<http://www.wsoypro.fi.lillukka.samk.fi/wsoypro.aspx?prevpos=HV111.33283&page=selain&ts=yo&pos=HV111.0&offset=#gethere>

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624

Romppainen, L., Raunio, M., Malmgrén, M. & Ukkola, O. 1998. Voitonjaon verosuunnittelu osakeyhtiössä. Jyväskylä. KHT-yhdistyksen palvelu Oy.

Saunders, M., Lewis, P. & Thornhill, A. 2003. Research Methods for Business Students. Third edition. Essex. Pearson Education Limited.

Siikarla, P. 2007. Uusi osakeyhtiölaki & verosuunnittelu. Jyväskylä. Yrityskirjat Oy.

Siikarla, P. 2006. Osakeyhtiölaki & käytäntö. Jyväskylä. Yrityskirjat Oy.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2007. Työtaturmavakuutus. [Viitattu 5.6.2008]. Saatavissa: <http://www.stm.fi/Resource.phx/vastt/sosva/svtap/index.htm>

Tikka, K. 2004. Uusi osinkoverotus. Verouudistus 2005. Juva. WSOY.

Verohallitus. 2007. Verohallituksen päätös vuodelta 2008 toimitettavassa verotuksessa noudatettavista luontoisetujen laskentaperusteista. Päätös Dnro 1626/32/2007. Säädöksen numero 1214/2007. [Viitattu 7.5.2008]. Saatavissa: <http://www.vero.fi/>

Verohallitus. 2007. Vuoden 2008 valtion tuloveroasteikko. [Viitattu 4.6.2008] Saatavissa: http://www.vero.fi/default.asp?path=5,363&article=1599&domain=VERO_MAIN&language=fin&index=

Verohallitus. 2007. Luettelo kuntien ja seurakuntien tuloveroprosenteista vuonna 2008. Dnro 1821/31/2007. [Viitattu 4.6.2008]. Saatavissa: <http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=5853;134128>

Verohallitus. 2007. Vuoden 2008 verokorttien pidätysprosentit. [Viitattu 4.6.2008] Saatavissa: http://www.vero.fi/default.asp?path=5,363&article=1599&domain=VERO_MAIN&language=fin&index=

Lähde: Verohallitus. 2007. Vuoden Verohallituksen päätös henkilökohtaisen pidätysprosentin laskentaperusteista palkkatuloa varten vuodelle 2008. [Viitattu 7.8.2008] Saatavissa: <http://www.vero.fi/default.asp?article=4307&language=FIN>

Verohallinto. 2008. Työnantajan sosiaaliturvamaksut vuonna 2008. [Viitattu 5.6.2008]. Saatavissa: http://www.vero.fi/default.asp?path=5,363&article=184&domain=VERO_MAIN&language=FIN&index=

Tilinpäätös

TULOSLASKELMA 1.10.2006 – 30.9.2007

	31.12.2007	31.12.2006
Liikevaihto	7 324 328,30	3 540 148,77
Valmisteverastojen muutos	250 986,48	732 436,40
Materiaalit ja palvelut:	-3 813 994,59	-2 283 535,01
Henkilöstökulut:	-733 052,73	-609 099,81
Suunnitelman mukaiset pois- tot:	-188 695,88	-227 901,89
Liiketoiminnan muut kulut	-273 501,44	-220 428,61
Liikevoitto	2 566 070,12	931 619,85
Rahoitustuotot ja -kulut:	55 305,79	24 795,76
Satunnaiset erät	-825,13	1 389,45
Välittömät verot	-676 427,83	-242 573,43
Tilikauden voitto	<u>1 944 122,96</u>	<u>715 231,63</u>

TASE 30.9.2007

	31.12.2007	31.12.2006
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	848 060,98	912 287,23
Koneet ja kalusto	373 408,85	476 228,98
	<u>1 221 469,83</u>	<u>1 388 516,21</u>
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	1 320,28	1 320,28
	<u>1 320,28</u>	<u>1 320,28</u>
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	100 445,04	152 041,55
Keskeneneräiset tuotteet	1 115 517,97	864 531,49
	<u>1 215 963,01</u>	<u>1 016 573,04</u>
Saamiset		
Myyntisaamiset	220 066,90	151 374,85
Saamiset ennakosta	1 483 994,46	32 873,29
Lainasaamiset	41 592,61	58 516,10
Siirtosaamiset	28 578,46	5 571,55
Muut saamiset	743 854,85	410 433,64
	<u>2 518 087,28</u>	<u>658 769,43</u>
Rahoitusomaisuusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	277 182,61	0,00
Muut arvopaperit	1 243 781,19	0,00
	<u>1 520 963,80</u>	<u>0,00</u>
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	<u>5 426 199,54</u>	<u>3 025 184,42</u>
	<u><u>11 904 003,73</u></u>	<u><u>6 090 363,37</u></u>

	31.12.2007	31.12.2006
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	26 405,50	26 405,50
Edell. tilikausien voittovarot	2 740 306,46	2 339 074,83
Tilikauden voitto/tappio	1 944 122,96	715 231,63
	<u>4 710 834,93</u>	<u>3 080 711,96</u>
Pakolliset varaukset		
Takuuvaraus	51 270,30	24 781,04
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	5 696 128,46	2 343 893,98
Ostovelat	509 834,39	347 808,30
Siirtovelat	500 278,95	218 492,99
Muut lyhytaikaiset velat	435 656,71	74 675,10
	<u>7 141 898,51</u>	<u>2 984 870,37</u>
	<u>11 904 003,73</u>	<u>6 090 363,37</u>